PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb postale I gruppo — Cena 50 lir — Leto XXIII. Št. 123 (6707) — TRST, petek, 26. maja 1967

PO FRANCOSKEM PREDLOGU ZA KONFERENCO ŠTIRIH

Mrzlična diplomatska posvetovanja v prestolnicah da bi preprečili spopad na Srednjem vzhodu

Dolg de Gaullov pogovor z egiptovskim poslanikom - Izraelski zunanji minister v Washingtonu Washington in London se posvetujeta v zvezi z blokado Akabskega zaliva

PARIZ, 25. — Po mnenju francoskih krogov je najprimernejši kraj, kjer štiri velesile lahko navežejo stike in se posvetujejo, sedež OZN v New Yorku, kjer so njihovi stalni predstavniki.

Veliko zanimanje je v Parizu zbudil tričetrturni pogovor egiptovskega poslanika z de Gaullom. Sestanek je zahteval de Gaulle. Menijo, da je francoski predsednik svetoval zmernost in je hkrati pojasnil, da s predlaganjem konference štirih ne misli Francija uvesti neke vrste varuštva velikih držav nad Srednjim vzhodom, temveč želi odtegniti to področje zunanjemu vmešavanju velikih.

V poučenih krogih se je zvedelo, da je Francija svetovala Izraelu, naj ne pošlje v Tiranski zaliv nobene poskusne ladje, da bi preizkusila blokado Akabskega zaliva. Francoska vlada je svetovala Izraelu, naj ne zaostruje v sedanjem trenutku krize do usodnega izida.

Medtem je izraelski zunanji minister Eban prispel v New York. Izjavil je, da Izrael čaka, da zve za stališče ZDA, Velike Britanije, Francije in Sovjetske zveze v zvezi s sedanjo krizo. Eban bo odpotoval iz New Yorka v Washington na pogovore s tamkajšnjimi voditelji. Izjavil je, da nima namena udeleziti se v New Yorku pogovorov v Združenih narodih.

V francoskem zunanjem ministrstvu izjavljajo, da francoska vlada ne bo sprejela nobene konkretne pobude v zvezi s predlagano konferenco štirih, dokler ne bo poučena o stališču vseh prizadetih držav.

Kakor poročajo zahodne agencije, so v moskovskih kvalificiranih krogih izjavili, da bo Sovjetska zveza zastavila svoj vpliv za zmanjšanje napetosti na Srednjem vzhodu, toda zavrača predlog za konferenco štirih za rešitev krize. Sovjetska zveza potrjuje svojo odločno podporo arabskim državam, toda se bo trudila, da doseže pomirjenje, ker nima nobenega interesa, da bi izbruhnila vojna na Srednjem vzhodu. Danes je prišel v Moskvo egiptovski minister za obrambo. Pogovarjal se bo s sovjetskimi voditelji o sedanji krizi. Francoski poslanik v Moskvi pa je obiskal danes zunanjega ministra Gromika. Obisk je verjetno v zvezi s francoskim predlogom.

Tudi francoska poslanika v Londonu in Washingtonu sta uradno obvestila tamkajšnji vladi o francoskem predlogu za sklicanje konference.

V Londonu so objavili danes uradno sporočilo, ki pravi, da britanska vlada v celoti podpira francosko pobudo za sklicanje konference. Hkrati nadaljuje britanska vlada pričevanje po diplomatski poti in po OZN in poziva prizadete strani na zmernost.

Britanski minister v zunanjem ministrstvu Thomson je zaključil v Washingtonu posvetovanje s člani ameriške vlade. Predstavnik britanskega zunanjega ministrstva je izjavil, da skušajo napraviti kaj pozitivnega ter preprečiti kakršna koli vojna dejanja. Britansko ministrstvo za obrambo je danes poudarilo, da se vsaj do prihodnjega tedna ne pričakuje prihod nobene angleške ladje v Akabski zaliv.

Ob zaključku posvetovanj v Washingtonu je Thomson izjavil, da je z ameriškimi voditelji proučil konkretne korake, ki bi jih pomorske države napravile, da zajamčijo pravico svobodne plovbe po Tiranski ožini. ZDA in Velika Britanija sta sklenila, da bosta delovali v okviru Združenih narodov za rešitev tega problema.

Izraelski zunanji minister Eban je po londonski televiziji izjavil, da je OZN odgovorna za sedanjo krizo. Dejal je, da je bil umik varnostnih sil OZN prenagljeno dejanje, ki se bo v zgodovini pokazalo kot «ena največjih diplomatskih napak v vseh časih». Pred odhodom iz Londona je Eban izjavil, da Izrael želi obveznost pomorskih sil sveta, da bodo jamčile svobodno plovbo v Tiranski ožini. Pripomnil je, da bo odločilne važnosti v prihodnjih dneh dejstvo, ali se bodo pomorske države obvezale, da se bodo zavzele za svobodno plovbo po tej ožini, ali ne. Na vprašanje, ali je nevarno, da spopad na Srednjem vzhodu pritegne tudi velike države, je Eban odgovoril, da so sedaj težavni časi in da je bolje o tem ne govoriti. Dodal je, da je Akabski zaliv življenjske važnosti za Izrael, ni pa hotel komentirati možnosti, da bi Izrael skušal izsiliti prehod. Izjavil je, da upa, da si bo ustvaril jasnejšo sliko v ZDA.

Bivši britanski predsednik vlade Eden, ki se sedaj imenuje lord Avon in ki je bil na vladi, ko so Velika Britanija, Francija in Izrael napadli Egipt, je danes izjavil, da glavni tajnik OZN U Tant ni mogel storiti drugega nego umakniti varnostne sile OZN.

Moskovska «Pravda» posveča članek Srednjemu vzhodu in poudarja, da so poskusi za sprožitev napada naleteli na odločen odpor Sovjetske zveze in vseh miroljubnih narodov. Dokaz temu je sovjetska izjava o Srednjem vzhodu. List dodaja, da Izrael pomaga svojim imperialističnim zaščitnikom, da bi uresničili svoje protiarabske avanture. Dogodki na Srednjem vzhodu, dodaja list, postajajo vedno bolj dramatični. ZDA so sporočile, da nameravajo podpirati Izrael, in ameriški uradni predstavniki so v svojih izjavah odkrito grozili ZAR, ki odločno podpira [illegible]. Toda narodi arabskih držav se upirajo imperialističnim izzivalcem. List pravi dalje, da je ameriški poslanik v Kairu obvestil tamkajšnjo vlado, da bodo ZDA po potrebi uporabile silo, da razbijejo blokado Akabskega zaliva.

GLAVNI TAJNIK OZN ODPOTOVAL IZ KAIRA

U Tant bo poročal varnostnemu svetu o posvetovanju s predsednikom Naserjem

Naser je izjavil, da je pripravljen sodelovati z U Tantom - Na mejah se nadaljujejo vojne priprave

Glavni tajnik OZN U Tant v pogovoru z Naserjem v Kairu

KAIRO, 25. — Glavni tajnik OZN U Tant je po včerajšnjem dolgem pogovoru z Naserjem zapustil danes Kairo in je prišel nekaj čez poldne v Rim, kjer se je na kratko pogovarjal z zunanjim ministrom Fanfanijem in je nato nadaljeval pot v New York.

Pred odhodom iz Kaira se je U Tant davi ponovno sestal še enkrat z zunanjim ministrom Riadom. Na letališču je izjavil, da so bili njegovi pogovori zelo prisrčni, ter da sta mu Naser in zunanji minister in drugi voditelji ZAR priredili topel sprejem. Sedaj bo pripravil poročilo, ki ga bo predložil varnostnemu svetu OZN. Izjavil je naglo, da nima v načrtu ponovnega prihoda v Kairo. Egiptovski zunanji minister pa je izjavil: «Sprejeli smo zelo toplo glavnega tajnika OZN. Sprejeli smo ga z veseljem in se z njim pogovarjali.»

«Al Ahram» piše, da je Naser izjavil, da je v celoti pripravljen dajati poslanstvo tajnika OZN glede vsega, kar ne bi škodovalo suverenosti in varnosti Arabcev. Izraelu je zeljo ZAR, da sodeluje z U Tantom ter zaupanje v OZN in njegovo vlogo U Tanta, zlasti pa na ceni sklep o umiku varnostnih sil OZN. Prav tako je izrazil simpatije Egipčanov do U Tanta zaradi sedanjega pritiska, ki ga izvajajo nekatere velike države in njihovi satelit. Naser je tudi izjavil, da če je sedaj na Srednjem vzhodu nevarnost vojne, pade vsa odgovornost predvsem na velike države, ki so spodbujale, pripravile in podprle izraelski napad s finančno podporo in pošiljanjem orožja. Končno je Naser izjavil, da so arabski narodi in predvsem egiptovsko ljudstvo pripravljeni braniti svojo domovino z vsemi silami. Arabski zaliv so blokirali, da zavarujejo egiptovsko suverenost in varnost. U Tant pa je s svoje strani obrazložil razloge svojega prihoda v Kairo in svoje poglede na sedanjo krizo.

Egiptovski zunanji minister Riad je danes izjavil, da bo vsak poskus katere koli izraelske ladje, da prodre v egiptovske teritorialne vode, pomenil ukrepa za zagotovitev varnosti egiptovskega ozemlja, ozemeljskih voda in oboroženih sil. Vsak poskus katere koli države, ki bo skušala egiptovske teritorialne vode za pošiljanje strateškega materiala v Izraelu, pa bo veljal za sovražno dejanje proti Egiptu in za vojno pomoč Izraelu proti ZAR in arabskim državam.

Egiptovska agencija MEN je sporočila, da so se preteklo noč spopadle na meji palestinska in izraelska patrulja. Izraelska patrulja je prišla na ozemlje Gaze in palestinske čete so začele streljati. Izraelska patrulja se je takoj umaknila. Ni bilo žrtev. V Tel Avivu pa je izraelski vojaški predstavnik zanikal to trditev in izjavil, da ni bilo nobenih incidentov ali streljanja.

Neki bagdadski list piše, da se bodo predsednik Naser, iraški, sirski in alžirski predsednik v kratkem sestali in se posvetovali o sedanji krizi. List pravi, da se bodo posvetovali tudi o možnosti revizije odnosov z ZDA, ki so pokazale vso naklonjenost Izraelu.

Iz Jeruzalema poročajo, da so jordanske čete z oklepnimi vozili zavzele položaje ob reki Jordan nasproti Izraelu, kjer sedaj kopljejo jarke in postavljajo topove. Saudske čete, ki so prispele sinoči v Jordanijo pa so zavzele položaje na področju akabskega pristanišča. Kar se tiče iraških čet, je bagdadski radio oddajal izjavo ministra za obrambo, ki pravi, da je jordansko dovoljenje za prihod iraških vojakov na jordansko ozemlje prišlo prepozno. Pred nekaj meseci ni hotela Jordanija dovoliti prihoda iraških čet na njeno ozemlje, ko je to zahtevalo združeno arabsko poveljstvo na podlagi sklepa arabskega sveta za skupno obrambo. Zaradi tega je za morebitno pošiljatev iraških čet v Jordanijo sedaj potreben nov sklep enotnega arabskega poveljstva.

Radio Damask je pozval jordanske Arabce, naj se pridružijo revolucionarjem v Damasku. Na konferenci mednarodne zveze arabskih delavcev, ki se je zaključila včeraj, so pozvali arabske delavce, naj v primeru vojne z Izraelom uničijo naftovode in petrolejske naprave v vseh arabskih državah, če bi te naprave lahko koristile nasprotnikom. Tudi kairski radio je ponoči večkrat pozival prebivalce Saudove Arabije in Jordanijo, naj sabotirajo naftovode.

V Damasku je predsednik sirske vlade Zaujen sprejel danes sovjetskega poslanika Barkovskega.

Narastlo na 357 število žrtev požara v Bruslju

BRUSELJ, 25. — Ravnateljstvo veleblagovnice «Innovation» je sporočilo, da je bilo med požarom 357 oseb mrtvih ali pogrešanih. Ponoči so morali gasilci dvakrat nastopiti, ker je požar ponovno vzplamtel iz kupa ruševin uničene veleblagovnice in stanovanjske zgradbe, ki so jo izpraznili v ponedeljek. V obeh primerih so gasilci požar takoj pogasili.

Policija je v manj kot 24 urah zabeležila štiri telefonske napovedi, da so postavili v veleblagovnice zažigalne bombe. V vseh primerih je policija posredovala, gasilci in vojaški minerski oddelki pa so natančno preiskali navedena poslopja. V vseh primerih so ugotovili, da je šlo za kaj neokusne šale, in sedaj iščejo krivce.

STOCKHOLM, 25. — Dogodki na Srednjem vzhodu in položaj v Vietnamu sta bili danes dopoldne tema triurnega razgovora državnega tajnika za zunanje zadeve Jugoslavije Marka Nikezića in zunanjega ministra Švedske Nilsona, ki sta si popoldne izmenjala misli o položaju v Evropi, o vprašanjih razorožitve in vprašanjih s področja dvostranskih odnosov.

OB 75. ROJSTNEM DNEVU PREDSEDNIKA TITA

Slovesna proslava dneva mladosti ob prihodu štafete s čestitkami

Tito je pozval na skupno delovanje za uresničenje zastavljenih smotrov - Štafeta je pretekla 7000 km skozi vse kraje, ki so povezani z narodnoosvobodilno borbo

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 25. — Narodi Jugoslavije so danes po tradicionalni štafetni palici, ki so jo tokrat izročili Titu najmlajši, prinesli čestitke predsedniku republike ob njegovem 75. rojstnem dnevu in mu zaželeli, da bi še dolgo živel in vodil narode Jugoslavije pri graditvi še boljše in srečnejše bodočnosti.

Med drugimi so predsedniku Titu dopoldne v Belem dvoru čestitali člani predsedništva CK ZKJ, člani sveta federacije, člani izvršnega komiteja in CK ZKJ, mnogi zvezni poslanci, člani izvršnih svetov in predsedniki republiških skupščin, generali JLA, zastopniki družbeno-političnih in drugih organizacij in visokih zveznih ustanov. Neposredno po teh čestitkah je predsednik Tito pred Belim dvorom pričakal nositelje štafetne palice, ki so mu izročili pozdrave pionirjev, mladine in narodov Jugoslavije. Na slovesnosti pri izročitvi štafetne palice so bili navzoči soproga predsednika Tita, visoki državni in politični funkcionarji ter zastopniki javnega in kulturnega življenja. Štafetno palico s pozdravi narodov Jugoslavije je izročil predsedniku republike učenec iz Plevlja Miodrag Strunjas, ki so ga spremljali najmlajši zastopniki vseh republik in skupina mladih študentov glasbene akademije, ki so pred predsednikom izvedli recital v vseh jezikih narodov Jugoslavije.

Tito se je s kratkim govorom zahvalil pionirjem za čestitke in pozval mlade, naj sodelujejo skupno s starejšo generacijo pri uresničevanju smotrov socializma. «Še dalje se moramo zavzemati za čim popolnejši socialistični značaj družbenih odnosov kakor tudi za to, da bi ti odnosi v naši večnarodnostni skupnosti temeljili na enakopravnosti, bratstvu in enotnosti naših narodov. Vi, mlada generacija, je poudaril Tito, morate gojiti to bratstvo in enotnost in ju postaviti še na trdnejše temelje.» Tito je zatem povabil pionirje in mladino na vrt in v prostore Belega dvora, kjer jih je pogostil in se zadržal z vsako skupino pionirjev in mladine iz raznih krajev Jugoslavije v prisrčnem razgovoru. Medtem sta v Belem dvoru Edvard Kardelj in Mijalko Todorović izročila predsedniku Titu kot darilo predsedništva in izvršnega komiteja CK ZKJ sliko Milosavljeviča z motivom iz Dubrovnika. Na zadnji strani slike so se podpisali vsi člani predsedstva in izvršnega komiteja CK ZKJ.

Prva slovesnost ob dnevu mladosti in rojstnem dnevu predsednika Tita se je pričela danes zjutraj v Beogradu na obronkih hribčka zvezdarne, kjer je pred množico mladine okrog dvajset mladih pesnikov iz vseh krajev Jugoslavije bralo svoje stihe. Druga slovesnost je bila blizu tovarne motorjev «21. maj» v Rakovici, kjer se je okrog 7000 pionirjev, mladincev in delavcev zbralo na velikem zborovanju, na katerem je govoril predsednik skupščine Srbije Miloš Minić. Zbrani so tu pričakali štafeto pionirjev in mladine Jugoslavije, ki je zatem prenesla tudi njihove pozdrave do Belega dvora in jih izročila predsedniku Titu skupno s čestitkami ostalih krajev Jugoslavije.

Letošnja štafeta je v svoji nad 7000 kilometrov dolgi poti šla od Zagreba skozi Slovenijo, Dalmacijo, Hercegovino, Bosno, Črno goro, Kosmet, Makedonijo, vzhodno Srbijo, Vojvodino do Beograda, torej skozi vse kraje, ki so vezani z zgodovino narodnoosvobodilne borbe.

Sklepna in obenem osrednja prireditev dneva mladosti je bila nocoj z impozantnim nastopom pionirjev, mladincev, mladink in pripadnikov JLA, ki so s svojimi prostimi, skladnimi skupinskimi vajami na poopolnoma zasedenem stadionu JLA, podobno kot vsako leto, dostojno proslavili dan mladosti in rojstni dan predsednika republike.

Ob petinsedemdesetem rojstnem dnevu so predsedniku republike brzojavno čestitali voditelji mnogih držav in najvišji zastopniki komunističnih partij, med njimi prvi tajnik CK združene poljske partije Gomulka, generalni tajnik CK romunske komunistične partije Ceausesco, generalni tajnik CK KP Sovjetske zveze Leonid Brežnjev in predsednik prezidija vrhovnega sovjeta Podgorni. Brežnjev in Podgorni sta izrazila prepričanje, da se bo vsestransko sodelovanje med narodi Sovjetske zveze in Jugoslavije tudi v bodoče utrjevalo in razvijalo v korist narodov Sovjetske zveze, Jugoslavije, miru in socializma.

B. B.

AMERIŠKA NAPADALNA VOJNA V VIETNAMU

Uradno poročilo govori o umiku z demilitariziranega področja

Vse prebivalstvo so odpeljali v koncentracijska taborišča - Nadaljuje se bombardiranje Severnega Vietnama - Ameriški poročnik potrjuje obtožbe o vojnih zločinih

SAJGON, 25. — Ameriški vojaški predstavnik je danes izjavil, da so se vse ameriške in sajgonske čete, ki so bile prejšnji teden vdrle na demilitarizirano področje, umaknile južno od tega pasu, ker da so končale svoje operacije o «iskanju in uničenju». Ameriško vojaško poročilo pravi, da je padlo med boji 600 «severnih Vietnamcev», in da so zaplenili veliko količino materiala. Poročilo govori o 83 mrtvih in 500 ranjenih na ameriški strani. Poleg tega je v poročilu rečeno, da so premestili deset tisoč ljudi, ki so bivali na tem področju, bolj na jug, zato da bosta ameriško letalstvo in topništvo lahko svobodno obstreljevali katero koli točko tega področja. Kar se tiče civilnega prebivalstva, pa je znano, da so ga odpeljali v koncentracijska taborišča.

Ameriški vojaški predstavnik je sporočil, da je v tednu od 14. do 20. maja padlo 337 ameriških vojakov, ranjenih pa jih je bilo 2282. Pogrešajo 31 vojakov. Isto poročilo pravi, da so imeli nasprotniki v istem času 2464 mrtvih. Med južnimi Vietnamci je bilo 241 mrtvih. Izgube ameriških satelitov pa znašajo 50 mrtvih.

Ameriški bombniki «B-52» so sinoči bombardirali številne utrdbe osvobodilne vojske samo 20 kilometrov od Sajgona. Do sedaj se ti bombniki niso še tako približali Sajgonu za bombardiranje nasprotnikovih postojank. Ti bombniki so bombardirali tudi utrjene postojanke osvobodilne vojske v bližini Hue. Davi so letala bombardirala protiletalsko topništvo na jugozahodnem delu delte reke Mekong. Ameriška letala so obnovila tudi bombardiranje Severnega Vietnama. V raznih krajih Južnega Vietnama pa so bili spopadi med osvobodilnimi in ameriškimi četami.

Bivši poročnik ameriških posebnih čet v Južnem Vietnamu Donald Duncan, ki je pričal v korist kapetana Howarda Levyja, je izjavil, da so južnovietnamski komandosi rezali glave svojim žrtvam, da bi dobili premijo, ki se plača za vsakega ubitega vojaka. Duncan, ki je zapustil vojsko leta 1965, je izjavil, da ko je bil v Južnem Vietnamu, je večkrat videl južne Vietnamce, ko so pretepali in mučili ujetnike. Kapetan Howard Levy, ki je specialist za kožne bolezni v zdravstveni službi ameriške vojske, se mora zagovarjati pred vojaškim sodiščem, ker ni izpolnil ukaza, naj vežba vojake posebnih sil in jih poučuje o osnovnih elementih dermatologije. Levy je izjavil, da je bil ukaz nezakonit, ker posebne sile izvršujejo vojne zločine, ki so prepovedani po mednarodnih konvencijah.

Duncan je med svojim pričanjem tudi izjavil, da ni nikoli videl Američanov mučiti ujetnike. Na vprašanje obrambe pa je dodal, da so ameriški «svetovalci» južnovietnamskih komandosov točno vedeli za mučenje ujetnikov. «Običajno, je dejal Duncan, kadar so začeli, smo se obrnili v stran in si prižgali cigareto.»

Brownovi pogovori z Gromikom

MOSKVA, 25. — Britanski zunanji minister Brown je davi nadaljeval pogovore s sovjetskim voditelji. Sestal se je z zunanjem ministrom Gromikom in se z njim pogovarjal tri ure. Zvečer se je ponovno pogovarjal z Gromikom na skupni večerji v britanskem poslaništvu. Jutri zjutraj bo verjetno še sestanek na katerem bodo podpisali skupno izjavo. Nato bo imel Brown tiskovno konferenco in bo popoldne odpotoval iz Moskve v London.

O današnjih posvetovanjih ni bilo mogoče nič zvedeti. Ugotavlja pa se, da je Brown danes poročal Gromiku o britanskem stališču do evropske gospodarske skupnosti in obrazložil razloge, zaradi katerih je Velika Britanija sklenila zahtevati sprejem v to skupnost. Govorila sta tudi o evropski varnosti ter o Vietnamu in Srednjem vzhodu.

Ni znano, kakšna je sovjetska reakcija na francoski predlog za konferenco štirih v zvezi s Srednjim vzhodom. Kakor je znano, Sovjetska zveza podpira arabske države v sporu proti Izraelu. V izjavi, ki so objavili v zvezi s krizo, se poudarja, da je bila Naserjeva zahteva za umik varnostnih sil OZN s Sinaja edino pravilna, ker je pristojnost teh čet dajala vojaško prednost Izraelu.

Začelo poslovati Italijansko-jugoslovansko podjetje

MILAN, 25. — V Milanu je pričelo poslovati mešano italijansko-jugoslovansko podjetje za projektiranje in izdelovanje kompletnih naprav za predelavo nafte, ki sta ga skupno ustanovila zagrebški kombinat INA in italijansko podjetje SNAM-progetti, ki deluje v sklopu ENI. Poleg petdesetih strokovnjakov, ki bodo stalno zaposleni v skupnem podjetju, bo podjetje po medsebojnem sporazumu zaposlilo tudi druge strokovnjake in ustanove iz obeh držav za izdelavo večjih objektov. Predvideva se, da bo podjetje največji del svojih projektantskih, tehničnih in drugih storitev, plasiralo na tretjih trgih. Za prvega predsednika mešanega podjetja SNAM-INA-projekt je bil izvoljen zastopnik INA Stjepan Koren. Sedež podjetja bo trenutno v Milanu, kasneje pa v Zagrebu.

De Gaulle povabil Wilsona v Pariz

PARIZ, 25. — Danes so uradno javili, da je general de Gaulle povabil Haroida Wilsona, naj 19. junija obišče Pariz. De Gaulle in Wilson sta se dogovorila še 25. aprila v Bonnu, da se bosta pozneje sestala. Wilson je sedanje vabilo de Gaulla sprejel. Nedvomno bosta govorila o zahtevi Velike Britanije za sprejem v evropsko gospodarsko skupnost. Če pa bo še trajala kriza na Srednjem vzhodu, bosta govorila tudi o tem.

DANES

V vseh prestolnicah se nadaljuje mrzlična diplomatska dejavnost, da bi preprečili usoden vojni spopad na Srednjem vzhodu. Pri tem je treba ugotoviti, da je del te aktivnosti usmerjen k poskusu pozivljanja britanske izjave (ZDA, Velika Britanija in Francija) o jamstvih, in k temu, da se Združenim narodom poveri naloga, s katero se ne bi strinjale neposredno prizadete države. K sreči pa se je stališče Francije dokaj spremenilo po napadu na Suez, pri katerem je tudi ona sodelovala. V Parizu so poudarili, da tristranska izjava ni več v skladu z današnjo stvarnostjo ter so predlagali konferenco štirih velesil s poudarkom, da ni mogoča nobena rešitev brez sodelovanja Sovjetske zveze. Pri tem dodajajo, da bi lahko navezali stike v okviru Združenih narodov. Sovjetska zveza ne kaže prevelikega navdušenja za ta predlog. Zato je de Gaulle včeraj pojasnjeval egiptovskemu poslaniku, da Francija nikakor ne misli kaj takega, temveč je njen namen prav nasproten, t. j. odtegniti to področje zunanjemu vmešavanju velikih.

Medtem je glavni OZN U Tant zaključil svoje posvetovanje z Naserjem in je odpotoval v New York. V Kairu pravijo, so poudarili, da je ZAR pripravljena sodelovati z njim pri njegovih naporih za pomirjenje, če bodo v skladu z egiptovsko suverenostjo in varnostjo. Egiptovski zunanji minister pa je po posvetovanju v Parizu in Londonu prišel v Washington. Izjavil je, da si bo šele tu ustvaril jasno sliko London in Washington pa se posvetujeta, kako bi dosegla razveljavitev blokade Akabskega zaliva

Značilno je, da so zahodne države kritizirale ukrepe U Tanta in izvajale nanj močan pritisk, češ da je prenagljeno umaknil varnostne sile. Toda celo bivši predsednik britanske vlade Eden (lord Avon), ki je svoj čas dal ukaz za napad na Suez, je izjavil, da U Tant ni mogel ravnati drugače. Izrael in tisti, ki stojijo za njim, nimajo nobene pravice, da bi enostransko z grožnjami ali s silo kar koli skušali doseči v svojo korist.

Poročilo delegacije socialistične internacionale

V Grčiji ne bodo obnovili demokratičnega življenja

Ostri odgovori generala Patakosa - Delegaciji niso dovolili ogleda taborišč

RIM, 25. — Predstavniki socialistične internacionale so se vrnili iz Aten, kjer so proučili položaj po državnem udaru. Danes sta predsednik internacionale Pittermann in italijanski predstavnik, namestnik tajnika Cariglia odgovarjala na vprašanja novinarjev na sedežu PSU. Delegacija je na splošno mnenja, da ni mogoče verjeti zagotovilom vojaške vlade in kralja, da bodo v kratkem obnovili demokratično življenje v Grčiji.

Pittermann je uvodoma povedal, da so se sestali z zunanjim in notranjim ministrom sedanje vlade, poleg tega pa s tremi političnimi predstavniki, ki so na svobodi. Lahko so se sestali z vsemi osebami, ki so na svobodi, niso pa prišli do jetnikov. Stalno so bili zasledovani in pod strogim nadzorstvom.

Cariglia je dejal, da je težko ugotoviti točne odgovornosti za državni udar, glede zunanjega ministra pa je mnenja, da ni resnični protagonist zunanje grške politike. Cariglia je mnenja, da je relativen mir v Grčiji, ki je predvsem posledica, presenečenje, da pa bo nedvomno nastala reakcija. Socialistična internacionala se bo v evropski skupščini zavzela, da bodo države članice spoštovale načela demokracije, ki so jih svobodno podpisale.

Pittermann je podrobneje govoril tudi o razgovoru z gen. Patakosom, ki je trajal uro in pol, in pri čemer je general uporabljal izredno oster ton in izraze, ki jih ni mogoče ponoviti. Ugotovili so, da ni nobene stične točke glede ocene demokracije med delegacijo in generalom. Na vprašanje, kdaj namerava vlada izpustiti politične jetnike, je Patakos dejal, da bodo to storili, ko bodo jetniki dokazali, da s svojim ravnanjem ne nameravajo škoditi interesom Grčije. Dodal pa je, da v Grčiji ni političnih jetnikov, temveč, so «samo običajni komunistični zločinci, ki so delali proti državnim zakonom».

Delegacija je zahtevala, dovoljenje za razgovor z Georgesom Papandreujem, Patakos je izjavil, da jim bodo to dovolili, vendar dovoljenja niso dobili vse do odhoda. V tej zvezi je general izjavil, da nimajo nobenega namena «ubiti» sina Papandreuja, češ da sedanji člani grške vlade «niso morilci». General je zavrnil zahtevo, da bi videli jetnike, češ da ni nobene potrebe, ker da je že predsednik mednarodnega Rdeča križa lahko obiskal taborišče.

Amputirali so ji zdravo nogo

BIRMINGHAM, 25. — Neki 79-letni ženski bi morali zdravniki odrezati nogo, ker je bila paralizirana. Pri operaciji pa so se kirurgi pomotili in so ji amputirali zdravo nogo. Predstavnik bolnišnice je izjavil, da ko so kirurgi opazili pomoto, so takoj odrezali še drugo nogo. Dodal je, da gre za prvo neprijetno pomoto, ki se je dogodila v tej bolnišnici. Vsako leto napravijo 5000 operacij. Advokati bolnice so začeli postopek za povračilo škode, sodna oblast pa je uvedla preiskavo.

PRAZNIČNO POLITIČNO ZATIŠJE

Nenni o še vedno trajajoči nevarnosti desnice v Italiji

145 oseb priprtih po rimski manifestaciji za mir v Vietnamu - Napad na sedež KPI v Rimu - Komisija za finance v senatu začela obravnavati gospodarski načrt

RIM, 25. — Podpredsednik vlade Nenni je danes govoril v Pisi o perečih mednarodnih vprašanjih. Glede vprašanja Srednjega vzhoda je pozval ZDA, Veliko Britanijo in Francijo, ki so leta 1947 jamčile izraelske meje, kot tudi SZ in OZN, naj posredujejo, preden bo orožje začelo samo streljati. Nato je govoril o sporu in dejal, da vojna z Izraelom nima nič skupnega z antikolonializmom.

Glede Vietnama je bil Nenni zelo oprezen in je samo dejal, da se ne sme prenašati v notranjost Italije ameriška notranja polemika med zagovorniki razširitve ali omejitve vojne. Zaključil je, da ima Italija samo en interes, da se tako v Vietnamu kot na Srednjem vzhodu začnejo mirna pogajanja.

Zanimivejši je bil drugi del govora, ki je bil posvečen orisu nevarnosti desnice v Italiji. S tem v zvezi je Nenni dejal, da je treba polemiko o državnem udaru v letu 1964 spraviti na realna tla, ki so v dejstvu, da je takrat bila nevarnost, da se obide parlament z desne. Pri tem je skušal omiliti napade na bivšega predsednika republike Segnija, češ da ni mogoče spraviti v dvom njegove lojalnosti in da se sedaj ne more braniti. Zaradi tega se ne smejo dramatizirati nekatere golistične, ali kot se danes lahko reče «grške» skušnjave nekaterih političnih in vojaških krogov. Dejansko pa je bil zelo močan pritisk gospodarske desnice, da bi izrinili socialiste iz vlade. V tej zvezi je Nenni polemiziral s komunisti, češ da so takrat govorili o njegovem «bluffu», sedaj pa kričijo o državnem udaru. V resnici pa je šlo za možnost izigranja parlamenta z desnico, ki pa obstaja še vedno, če se ne bo okrepilo demokratično življenje.

Včerajšnje zborovanje za mir v Vietnamu na Trgu Navona v Rimu se je nadaljevalo z budnico, ki je trajala do tretje ure zjutraj. Na trgu se je zbrala večtisočglava množica, ki so ji govorili predstavniki KPI, PSI in PSIUP. Mirno zborovanje se je zaključilo zjutraj z izgredi in policija je pridržala 145 oseb, od katerih je štiri prijavila sodišču zaradi nasilja in upiranja javnemu funkcionarju. Po policijskih vesteh je bilo potolčenih 40 stražnikov, pet funkcionarjev in en častnik javne varnosti. Po istih vesteh so se demonstranti usedli na ulico in kričali gesla proti vojni v Vietnamu. Vrgli so tudi petardo. Vedno po policijskih vesteh se niso hoteli raziti, ko je nastopila policija, in sledil je pretep.

V Rimu se je okrog 500 arabskih študentov, ki posečajo univerze v Italiji, zbralo na sedežu umetnostne akademije ZAR v Ul. Omero. Študentje so odobrili resolucijo, v kateri v celoti podpirajo politiko Naserja.

V Rimu so zločinci polili z bencinom dva vhoda v sedež KPI v Ul. Sebino, kjer bi bil nočni čuvaj Antonio Arrui kmalu postal žrtev požara, ker ni mogel več zbežati iz prostorov sedeža. Rešili so ga gasilci in policisti, katere so stanovalci poklicali na pomoč. Našli so dve steklenici, v katerih je bil bencin, ki je služil za požig.

Komisija za finance in zaklad je pričela obravnavati petletni gospodarski načrt, ki ga je poslanska zbornica že odobrila. Komisija bo obravnavo nadaljevala prihodnji teden, tako da jo bo zaključila do 16. junija, ker je predvideno, da se prične razprava o načrtovanju v senatu 19. junija.

Demonstracije proti Johnsonu v Montrealu

MONTREAL, 25. — Ameriški predsednik Johnson je prišel danes z letalom iz Washingtona v Montreal. Na letališču ga je sprejel zunanji minister Paul Martin. Zatem je Johnson odšel s helikopterjem na mednarodno razstavo, kjer so ob njegovi navzočnosti odprli ameriški paviljon. Johnson je imel kratek govor, v katerem je omenil odnose med Kanado in ZDA. Med njegovim govorom so številni demonstranti francoske narodnosti vpili «Johnson morilec». Policija je demonstrante takoj razgnala. Ko si je ogledal razstavo, je Johnson odšel s helikopterjem v poletno rezidenco ministrskega predsednika Pearsona, kjer so se začela posvetovanja ob navzočnosti tudi zunanjega ministra Martina. Zvečer se je Johnson vrnil v Washington.

Vreme včeraj: najvišja temperatura 18,6, najnižja 14,7, ob 19. uri 17,4 stopinje, zračni tlak 1009,9 stanoviten, vlaga 75 odst., veter jugovzhodnik 9 km na uro, nebo oblačno, morje skoraj mirno, temperatura morja 19 stopinj, 0,3 mm dežja.

Tržaški dnevnik

Danes, PETEK, 26. maja
Dragica
Sonce vzide ob 4,23 in zatone ob 19,40. Dolžina dneva 15,17. Luna vzide ob 23,09 in zatone ob 6,08.
Jutri, SOBOTA, 27. maja
Janez

OB PRIHAJANJU PRVIH TURISTOV V NAŠE KRAJE

Na Tržaškem imamo le 14 odstotkov vseh hotelskih zmogljivosti v deželi

Od skupnih 17.984 hotelskih sob z 31.323 posteljami je na Tržaškem le 2.558 sob s 4.343 posteljami - Trst tudi v razvoju v zadnjih letih zaostaja za videmsko in goriško pokrajino

Visoka turistična sezona že trka na vrata in tudi v naši deželi se pospešeno pripravljajo nanjo. Tujci že prihajajo na naše plaže, pa tudi prve šotore že postavljajo po kampingih.

Kakšna je hotelska zmogljivost, s katero vstopa dežela Furlanija-Julijska krajina v novo turistično sezono? Vzemimo v roke statistično zbirko in poglejmo, kakšna je naša moč na tem področju: vsega skupaj, vštevši hotele vseh vrst, boljše gostilne s prenočišči in posamezne sobe na razpolago za oddajanje, razpolagamo danes s 1.070 enotami, v katerih je skupno 17.984 sob z 31.323 posteljami, ter 8.704 kopalnic.

V videmski pokrajini je 64 odst. vseh hotelskih zmogljivosti: 749 hotelov gostiln ter drugih turističnih zmogljivosti, s skupno 11.376 sobami in 19.957 posteljami. Na Goriškem je 22 odst. hotelskih zmogljivosti (182 hotelov in boljših gostiln s 4.050 sobami in 7.023 posteljami), na Tržaškem pa preostalih 14 odst. to je 139 hotelov in gostiln s prenočišči, za skupno število 2.558 sob s 4.343 posteljami.

Videmska pokrajina je znatno na boljšem v primerjavi s tržaško in goriško, in sicer tako kar se tiče «kakovosti» svojih turističnih zmogljivosti, kakor tudi kar zadeva njihovo relativno napredovanje v zadnjih letih. Glede «kakovosti» hotelskih zmogljivosti, naj na primer omenimo, da pride na Videmskem povprečno po 5 kopalnic na vsakih deset sob: na Goriškem pride po 4,8 kopalnice, na Tržaškem pa le 3,8 kopalnice na 10 sob. Kar se pa tiče razvoja turistične industrije v zadnjih letih, naj zabeležimo pokazovalec o povečanju skupne zmogljivosti tega področja v letu 1966 v primerjavi s prejšnjim letom: na Videmskem je obseg hotelske zmogljivosti v tem letu narastel na 2,9 odst., medtem ko je ta razvoj znašal 2,5 odst. na Goriškem in le 2,3 odst. na Tržaškem.

Če se zdaj nekoliko ustavimo ob posameznih vrstah turističnih zmogljivosti opazimo, da odpadeta približno dve tretjini vseh razpoložljivih postelj na hotele vseh vrst: v njih je namreč 22.461 od skupnega števila 31.323 postelj v deželi. Med hoteli prevladujejo zmogljivosti III. kategorije, (8.873 postelj) na drugem mestu so hoteli četrte kategorije, s 7.948 posteljami, na tretjem hoteli II. kategorije s 4.292 posteljami, na zadnjem mestu pa zmogljivosti I. kategorije, s skupnim številom 1.348 postelj.

V gostilnah in podobnih turističnih objektih s prenočišči je danes skupno 3.650 postelj, in sicer od tega 2.766 postelj v objektih tretje kategorije, 804 v objektih druge kategorije ter 80 v objektih prve kategorije. V tej zvezi naj pripomnimo, da se vseh 80 navedenih postelj nahaja na Goriškem. K vsemu temu je treba dodati še 5.212 postelj na razpolago turistom pri zasebnikih.

Navedeni hotelski potencial pričakuje letos znatno večji dotok turistov kakor v preteklih letih. Na razvoj turizma naj bi poleg «naravno» naraščajočega števila domačih in tujih gostov, ki bodo potovali skozi naše področje, ugodno vplival čedalje močnejši klic vzhodnih držav. Mednarodno turistično leto in pa splošen razvoj «turistične» mentalitete, ki sili vedno večje množice ljudi iz vseh krajev sveta, da se odpravljajo na najrazličnejše poti, in da se v čedalje večjem številu preusmerjajo iz statičnega v dinamično preživljanje letnega odmora.

V lanskem letu so v vseh hotelih, gostilnah, kampingih in drugih turističnih objektih v deželi Furlaniji - Julijski krajini našteli 7,123.000 nočitev, od tega pa je na tujce odpadlo 3,122.000 nočitev. Če se bodo pričakovanja turističnih delavcev za letošnjo sezono uresničila v tistem obsegu, ki ga upravičujejo navedena predvidevanja, je bo število nočitev letos lahko približalo «strehi» 10 milijonov.

Priprave v Zgoniku za III. razstavo vin

V zgoniški občini so v polnem teku priprave za 3. občinsko razstavo in pokušnjo domačih vin, ki bo v Zgoniku 2., 3. in 4. junija. Svečana otvoritev razstave bo 2. junija ob 10. uri. Na razstavi bo kar 14 vzorcev belega in 14 vzorcev črnega vina, s katerim se bodo vinogradniki iz zgoniške občine tokrat predstavili.

Tudi letos bodo v okviru razstave športne in kulturne prireditve, sodelovala pa bosta tudi orkester in godba na pihala iz Idrije. Pravijo, da bodo tudi letos spekli na ražnju veliko tele. Upati je le, da bo lepo vreme, in tako bodo meščani imeli lepo priložnost za izlet na Kras.

Prepovedan promet med dirko Trst-Občine

Tržaška občina sporoča, da bo za časa avtomobilske dirke Trst-Občine, ki bo 28. maja, prepovedan promet in ustavljanje avtomobilov v Ulici Fabio Severo, vključno na Trgu Ulpiano, do kamnitega znamenja 400 metrov naprej od zadnje postaje filovije štev. «17», in sicer: dne 27. t.m. od 13.30 do 19. ure zaradi poskusne vožnje in 28. t.m. od 8.15 do 14. ure zaradi dirke.

Vsa vozila, ki bodo v omenjenem času našli parkirana na prepovedanem mestu, bodo odstranili z uradnim ukazom.

Zato bo ves promet za časa poskusne vožnje in dirke usmerjen po drugih ulicah, promet vozil po sledečih ulicah, ki se stekajo v ulice po katerih je prepovedana vožnja, pa bo dovoljen le do dirkalne proge, in sicer: Ul. Giustiniano, Carpison, Romagna, Catullo, Coroneo, Ospedale Militare, Marconi, Castagneto, Lucio Vero, Sottoripa, Kolonja, Kantù, delle Primule, del Prato, dello Scoglietto, Bazoviška cesta (državna cesta 14), Konkonelska reber, Ul. Commerciale, Scala Santa, ter vse druge poti, ki se stekajo na dirkalno progo.

Jutri v Nabrežini poimenovanje šole po Igu Grudnu

Jutri bo slovenska srednja šola v Nabrežini imela svoj velik praznik, saj bo svečano poimenovana po nabrežinskem rojaku in pesniku Igu Grudnu. Na svečanosti bodo seveda nastopili s kulturnim sporedom dijaki nabrežinske srednje šole. Ker je to lep dogodek ne samo za šolo in Nabrežino, ampak za vso občino, bi bilo lepo, da se zlasti starši dijakov, kolikor jim je mogoče, v čim večjem številu udeležijo svečanosti, ki se bo začela ob 11. uri.

Tri leta zasedanj deželnega sveta

Danes se sestane deželni svet. Predsednik sveta de Rinaldini bo podal poročilo o delovanju skupščine in njenih komisij v preteklih treh letih, ker potečejo danes točno tri leta, odkar se je deželni svet prvič sestal.

Poleg tega so na dnevnem redu tudi odgovori odbornikov na vprašanja in interpelacije, ki so jih predložili svetovalci.

IZ TRŽAŠKIH SODNIH DVORAN

Ni imel namena krasti v stanovanju toda skušnjava je bila močnejša...

Prizivni sodniki so mu znižali kazen od štirih let in pol na tri leta - Mati in hči obsojeni zaradi tatvin v filobusih

Pred tržaškim prizivnim sodiščem (predsednik Zumin, generalni pravdnik Franzot, zapisnikar Magliacca) sta se morala zagovarjati 39-letni Savino Carone, brez stalnega bivališča in 68-letni Massimiliano Svetina, ki je svoj čas stanoval v Ul. sv. Marka 47.

Caroneja so obtožili, da je vdrl v stanovanje Marie Kressevich v Ul. Cologna 26 ter ukradel ženski eno moško obleko, žensko zlato zapestnico in transistorski sprejemnik v skupni vrednosti okoli 50.000 lir.

Tatvino je obtoženec priznal. Zagrešil pa jo je 13. oktobra lani. Carone pa je vedno vztrajno trdil, da ni šel h Kressevichevi z namenom, da bi kradel. Povedal je, namreč, da je bil pri njej že nekaj dni prej na kosilu z nekim prijateljem. Zgodilo pa se je, da se je moral potem zateči v bolnišnico zaradi zastrupitve, baje s hrano. Tistega dne je šel h Kressevichevi, da bi ji pojasnil svoj nenaden odhod. Ker pa ni bilo nikogar doma, ga je premagala skušnjava ter je s silo odprl vrata ter se polastil omenjenih predmetov.

Po tatvini je izginil brez sledu. Kressevicheva je prijavila tatvino policijskim oblastem, katerim se dolgo časa ni posrečilo, da bi izsledile krivca. Nekega dne pa se je Carone spet pojavil na tržaških ulicah. Bil je okusno oblečen, sploh pravcati «gospod», čeprav so ga prej vsi poznali le kot zanemarjenega potepuha. Tako so mu agenti prišli do živega ter ga aretirali.

Tržaško kazensko sodišče ga je 16. januarja letos spoznalo za krivega ter ga obsodilo na 4 leta in 6 mesecev zapora ter 135.000 lir globe. Skupaj z njim je bil obsojen tudi Svetina, in sicer zaradi neprevidnega nakupa ukradenega blaga (transistorski sprejemnik in zlata narokvica) na 30.000 lir denarne globe.

Carone se je pritožil proti razsodbi. Prizivni sodniki so mu znižali kazen na 3 leta zapora in 90.000 lir gloe, upoštevajoč splošne olajševalne okoliščine.

* * *

Pred istimi sodniki sta se morali zagovarjati tudi 25-letna Graziella Cortesini iz Rima in njena 44-letna mati Celestina Trichilo por. Cortesini, ki tudi stanuje v Rimu. Ženski sta zagrešili v našem mestu dve tatvini. Na Trgu Goldoni sta ukradli na filobusnem postajališču Edvini Aite torbico z osebno izkaznico, povečevalnim steklom in 80 dinarji. Več sreče sta imeli ženski na avtobusu, ki vozi na progi št. 29. Tu se jima je posrečilo okrasti Livio Bernes por. Gregori. Plen je bil v tem primeru izdatnejši: 50.830 lir.

Kazenski sodniki so spoznali obe ženski za krivi ter ju obsodili v decembru lani na naslednje kazni: Grazielli so prisodili 9 mesecev zapora in 65.000 lir globe (kazen je pogojna), njeni materi pa eno leto in 7 mesecev zapora ter 140.000 lir globe.

Prizivni sodniki so te kazni potrdili.

Zborovanja KPI

Tržaška federacija KPI sporoča, da bo drevi ob 20. uri na trgu v Lonjerju javno zborovanje o sedanjem mednarodnem političnem položaju v zvezi z vdorom ameriških čet na demilitarizirano ozemlje v Vietnamu, o napetem položaju na Bližnjem vzhodu in o državnem udaru v Grčiji. Govoril bo deželni svetovalec Calabria.

O istih vprašanjih bosta jutri ob 20. uri na trgu v Križu govorila deželni tajnik KPI Baccicchi in občinski svetovalec Gombač.

Jutri ob 10.30 pa bo tržaška federacija KPI priredila na Trgu Ponterošo zborovanje o stanovanjskih vprašanjih in o pravičnem razlogu za izgon iz stanovanja. Govoril bo federalni organizacijski tajnik Tonel.

ŽALOSTEN PRAZNIČNI DAN NA TRŽAŠKIH CESTAH

Pri Katinari in na nadvozu pri Proseku izgubila življenje motociklist in dekle

Mladi motociklist se je na ovinku zaletel v avto in nato z glavo v drevo ob cesti ter bil na mestu mrtev - Mladenka je pri trčenju v obcestni zid padla iz avta čez nadvoz na spodnjo trbiško cesto 7 m globoko in se ubila

V presledku štirih ur je včeraj na naših cestah kruta smrt pokosila dve mladi življenji. Okrog 10. ure se je pri prometni nesreči na trbiški cesti pri Katinari ubil 24-letni elektromehanik Bartolomeo Urcioli iz Ul. Lorenzetti 58, štiri ure kasneje pa je na trbiški cesti pri Proseku mrtva obležala 22-lena delavka Mara Driuli iz Ul. Sinico 100. V obeh primerih sta nesrečnika bila na mestu mrtva zaradi prebitja lobanje in hudih notranjih poškodb.

Bartolomeo Urcioli se je nekaj minut pred deseto uro odpravil z doma in se namenil na kratek izlet v zgornjo okolico. Svoji ženi Loredani Mahnic, s katero je stanoval pri tašči, je naročil, naj medtem pripravi kosilo, ker da se bo kmalu vrnil. Predno je odšel z doma, je poljubil svojo 20-mesečno hčerko Michelo, stopil na cesto, sedel na motor «triumph 650» TS 23816 in zavil nič hudega sluteč proti trbiški cesti. Vse je šlo v najlepšem redu, dokler ni pripeljali do Katinare. Privozil je iz predora in se znašel na velikem ovinku, ki obrača proti levi v smeri proti mitnici in Bazoviški cesti. Prav tedaj je iz nepojasnjenih razlogov zavozil na skrajni levi rob ceste in z motorjem treščil v prednji del fiata 500 VR 166942, ki ga je nasproti privozil 51-letni Olivo Mulatto iz Verone, Ul. Timavo 10.

Vse se je zgodilo nepričakovano. Po vsej verjetnosti se je Urcioli nenadoma počutil slabo in izgubil oblast nad motorjem, zavozil je na levo in tako iznenadil Mulatta, ki se je držal svoje desne in vozil z zmerno hitrostjo. Sunek trčenja je bil silen. Nesrečnega Urciolija je vrglo nad streho avtomobila, da je priletel v akacijevo drevo, kjer si je razbil glavo, medtem ko je motor brez nadzorstva zdrsel v nasprotno stran cestišča.

Urcioli je negiben obležal. Mulatto je ves prestrašen in pretresen stopil iz avta, da bi nesrečniku priskočil na pomoč, bilo pa je že vse zaman. Nekaj minut kasneje so prihiteli bolničarji, toda dežurni zdravnik dr. Russi je lahko samo izpolnil potrdilo o smrti. Na kraju hude nesreče so potrebne formalnosti opravili agenti cestne policije, ki so po predhodnem dovoljenju namestnika državnega pravdništva dr. Brencija dali prepeljati Urciolijevo truplo v mrtvašnico, kjer je na razpolago sodnim oblastem.

Agenti cestne policije, so morali štiri ure kasneje hiteti na trbiško cesto pri Proseku, kjer se je pripetila druga strašna nesreča, ki je terjala smrt mlade Mare Driuli.

Bilo je okrog 14. ure, ko je 21-letni Andrea Cainazzo iz Ul. Navali 19/1 po pokrajinski cesti z Opčin proti Proseku vozil fiat 500 TS 43980, v katerem se je peljala tudi Driulijeva. Cainazzo je privozil na ovinek pred cestnim nadvozom nad trbiško cesto in tam, verjetno zaradi prevelike hitrosti in spolzke ceste, izgubil oblast nad vozilom. To je z vso silo treščilo v desno kamnito ograjo nadvoza. Sunek je bil tako močan, da se je avtomobil zaobrnil okrog svoje osi, pri čemer so se odprla desna vrata. Driulovo je vrglo iz avta čez ograjo, da je strmoglavila na spodnjo trbiško cesto z višine približno 7 metrov in bila na mestu mrtva.

Pri pretresljivi nesreči se je Cainazzo samo pobil po bradi, se opraskal po desnem uhlju in nogah ter se bo moral na nevrokirurškem oddelku zdraviti 10 dni.

Cainazzo je Driulijevo spoznal pred nekaj dnevi. Delal je v pivovarni Dreher za natakarja in sračal mladenko. Zmenila sta se, da se bosta odpeljala na izlet v Istro, ko pa sta prišla na mejni prehod na Pesku, je Driulijeva ugotovila, da ji je zapadla prepustnica. Izletnika sta zaobrnila avtomobil in sklenila, da bosta preživela popoldne v lokalu «Week-end» ob trbiški cesti pri Proseku. Cainazzo je zapeljal proti Opčinam in nato dalje proti Proseku, med potjo pa se je pripetila pretresljiva nesreča.

Mimoidoči avtomobilisti so se ustavili, da bi nesrečni mladenki priskočili na pomoč. Kmalu nato so prišli tudi bolničarji, vendar je dežurni zdravnik dr. Russi tokrat že vdrugič, izpolnil samo potrdilo o smrti in vse ostale formalnosti prepustil agentom cestne policije. Agenti so preko radia zaprosili namestnika državnega pravdništva dr. Brencija za dovoljenje za prenos trupla v mrtvašnico in dokončali svoje opravilo na kraju samem. Medtem so ranjenega Cainazza že odpeljali v bolnišnico z rešilnim avtom. Truplo Driulijeve je v mrtvašnici na razpolago sodnim oblastem.

Skrb za zdravstvo in higieno v občini

Občinski oddelek za zdravstvo in higieno sporoča, da je nadzorstvena služba oddelka v mesecu aprilu opravila poleg svojega običajnega nadzorstva v proizvajalnih obratih, skladiščih in trgovinah z živili in pijačami, tudi posebno nadzorstvo nad lahko pokvarljivimi živili in pijačami. Tehnično osebje oddelka je v preteklem mesecu pregledalo 79 stanovanj v slabem stanju, za katera je izdalo zadevna potrdila.

Med enomesečnim poslovanjem je omenjeno osebje napravilo skupno 4.593 ogledov in vzelo v raznih skladiščih in proizvajalnih obratih 210 vzorcev živil in pijač, ki so jih poslali v analizo pokrajinskemu laboratoriju za higieno in profilakso, 136 vzorcev so poslali zdravstvenomikrografskemu oddelku omenjenega laboratorija, dva vzorca riža pa Vsedržavni ustanovi za riž.

V preteklem mesecu je nadzorstveno osebje naložilo 62 glob zaradi kršitve občinskega higienskega pravilnika, ter je prijavilo pet oseb sodnim oblastem zaradi kršitve zakonov in zakonskih odlokov.

Koristno delo urada za poklicno usmerjanje

Na trgovinski zbornici se je sestal izvršni odbor Urada za poklicno usmerjanje, ki je pod vodstvom predsednika dr. Padoe pregledal delo, ki ga je urad opravil v lanskem letu. Pred zaključkom šolskega leta 1965-66 je urad organiziral 18 konferenc na raznih srednjih šolah, da bi na njih prikazal abiturientom, kakšne možnosti se odpirajo glede nadaljnjega študija odnosno zaposlitve. Študentom so razdelili brezplačno tudi posebno publikacijo o tem vprašanju. Urad pripravlja zdaj novo publikacijo, sestavljeno na podlagi podatkov, ki se nanašajo na število in usmeritev abiturientov tržaških višjih srednjih šol v šolskih letih 1964-65 in 1965-66. Izvršni odbor je sklenil tudi organizirati v bližnji prihodnosti posebno anketo na Tržaškem o tem, kakšne in kolikšne so danes možnosti primerne zaposlitve, v okviru krajevnega gospodarstva, za mladino, ki zapušča srednjo šolo, odnosno univerzitetne fakultete.

Dokončan še en odsek na cesti Trst-Benetke

Novi odsek Palmanova-Latisana na avto cesti Trst-Benetke, bodo odprli za promet čez mesec dni. S tem bo avto cesta vozna na dolžini 70 km, kar ustreza slabi polovici celotne prometne zveze. Na novem vozov. Avto cesto Trst-Benetke naj daljši most čez Tilment, ki meri v dolžini 1,1 km, dalje 8 krajših mostičkov, 10 podvozov in 6 nadvozov. Avtocesto Trst Benetke naj bi izročili prometu v vsej njeni dolžini pred koncem prihodnjega leta. Kakor znano, bo stala gradnja te važne prometne žile po predhodnih računih nekaj čez 30 milijard lir.

Dežela naj posreduje pri podjetju Belfe Export

Pokrajinski sindikat FILTEA - CGIL je poslal deželnemu odborništvu za delo, občinskemu odborništvu za delo in deželnemu uradu za delo pisma, v katerih jih obvešča, da je od 1. t. m. 86 uslužbencev podjetja Belfe Export popolnoma suspendiranih z dela. Na sestanku predstavnikov obeh sindikalnih organizacij s predstavnikom podjetja rag. Russom, na katerem so proučili splošni položaj, se je izkazalo, da je podjetje zabredlo v težave. Delavci bodo morali ostati suspendirani do junija, nato bodo zopet začeli postopno delati. Na koncu prosi sindikat zlasti deželnega odbornika za delo, naj posreduje pri ravnateljstvu Belfe Export, da bi našli čimprejšnjo in ugodno rešitev vprašanja.

Onesvestila se je v kopalnici

Sinoči so z rešilnim avtom prepeljali v bolnišnico 21-letno Lauro Cerlienco iz Ul. Mascagni 8 in jo sprejeli na drugi medicinski oddelek s prognozo okrevanja v 6 dneh zaradi kolapsa krvnega obtoka. Cerliencova je proti večeru stopila v kopalnico, da bi se okopala. Ko je že sedela v kopalni kadi, se je počutila slabo in se onesvestila. Na srečo sta tedaj prišla domov njen oče in mati in zaslišala stokanje. 60-letni oče Giovanni je vdrl v kopalnico in našel nezavestno hčer. Poklical je bolničarje, ki so mladenko odpeljali v bolnišnico.

Opozorilo dvolastnikom

Kmečka zveza in Zveza malih posestnikov opozarjata dvolastnike, ki nameravajo sekati drva na jugoslovanskem področju, naj pravočasno predložijo zadevne prošnje. V ta namen naj se javijo v pisarni KZ in ZMP — Ul. Geppa 9 med uradnimi urami (od 8. do 12., ob četrtkih pa od 8. do 12. in od 15. do 18.). S seboj naj prinesejo dvolastniško knjižico ter številko parcel. Poleg osebnih podatkov je namreč treba navesti v prošnji številko parcele, na kateri nameravajo sekati, katastrsko občino, pod katero parcela spada, ter površino parcele in količino drv.

Prošnje bomo sprejemali do 10. junija.

Tajništvi KZ in ZMP

Pijan razgrajal v baru

Lastnica bara «Valeria» na Trgu Marconi v Miljah 62-letna Valeria Postogna por. Pacco je predsinočnjim poklicala agente s komisariata v Miljah, ker je v njenem lokalu pijan razsajal in razbijal 53-letni Giordano Minca iz Ul. Parini 6. Policisti so prihiteli v bar in prijeli razgrajača, ki se je nekoc že zdravil v umobolnici, ker je božjasten, in ga odpeljali na zaslišanje.

Komaj so Minco pripeljali na komisariat, je začel pretepati agente in razbijati vse, kar mu je prišlo pod roko. Ker ga niso mogli pomiriti, so ga odpeljali v bolnišnico, kjer mu je dežurni zdravnik dal prvo pomoč in izpolnil usodno poročilo zaradi pijanosti. Minco so policisti aretirali in ga prijavili sodišču zaradi upiranja javnim funkcionarjem.

PO OCENITVI PETDESETIH PREDVAJANIH FILMOV

S podelitvijo kolajn in nagrad zaključen 8. vsedržavni prikaz industrijskega filma

Zlato kolajno za najboljši film je prejel film o podvigih tvrdke Olivetti

Srečanje o temi: «Odgovornost kinematografije pri formiranju mladine»

V kongresni dvorani trgovinske zbornice med «4. srečanjem med kinematografijo in industrijo»

Osmi vsedržavni prikaz industrijskega filma se je sinoči zaključil. Posebna žirija, ki je pregledala vseh 50 predloženih filmov, in ki ji je predsedoval A. Casali, je podelila predvidene nagrade. Zlato kolajno za najboljši film je prejel izdelek z naslovom «N-C — Controllo numerico — una svolta nella storia dell'officina», ki ga je posnel A. Bosio za družbo Olivetti. Srebrne kolajne je žirija podelila filmom «Acciai speciali» (F. Taviani — Breda Siderurgica), «Una gioia piena di mare» (D. Modesti — Zveza industrijcev iz pokrajine Bologna), «Diario di bordo» (A. Gianarelli-P. Nelli) in «Scatola a sorpresa» (C. De Ferrari).

Žirija je podelila še mnogo manjših nagrad, med temi pokal za najboljši film o industrijskih dejavnostih v tujini, pokal za film, ki najbolj ustreza zahtevam televizijskih oddaj, pokal za najboljši film, primeren za šolsko mladino in druge nagrade.

Nagrado v višini enega milijona lir, ki ga je dala na razpolago Confindustria, in pokal zveze tržaških industrijcev za režijo, je žirija podelila v spomin režiserja M. Morassija, ki je zgubil življenje med delom v zvezi z realizacijo filma «Uno Zambia per Lusaka». Žirija je nadalje sestavila spisek filmov, ki jih bo Italija poslala na mednarodni festival industrijskega filma na Portugalsko. Na spisku so poleg nagrajenih filmov tudi nekateri filmi, ki so zaslužili «posebno priznanje».

V dopoldanskih urah je bilo v glavni kongresni dvorani trgovinske zbornice «4. srečanje med kinematografijo in industrijo», ki ga je organizirala zveza italijanskih industrijcev, in ki je bilo posvečeno temi: «Odgovornost kinematografije pri formiranju mladine». Zasedanja so se udeležili med drugimi podpredsednik generalne zveze italijanskih industrijcev dr. M. Valeri Manera, predsednik Vsedržavnega združenja industrijcev s področja kinematografije dr. E. Monaio, predsednik generalnega italijanskega združenja za predstave Gemini, predsednik zveze industrijcev iz tržaške pokrajine dr. Doria, režiser Pietrangeli in številne druge osebnosti.

Seznami davkoplačevalcev

Županstvo sporoča, da so v občinski palači, Ul. Malcanton 3, na vpogled za 20 dni seznami davkoplačevalcev, ki jim je bil uradno določen davek na prodajo ali uporabo zemljišča v gradbene namene v tretjem in četrtem trimesečju leta 1965.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 13. do 16. ure)

Alla Salute, Ul. Giulia 1; Benussi, Ul. Cavana 11; Picciola, Ul. Oriani 2; Vernari, Trg Valmaura 11.

NOCNA SLUŽBA LEKARN
(od 19.30 do 8.30)

D'Amorosi, Ul. Zorutti 19-c; Croce Verde, Ul. Settefontane 39; Ravasini, Trg Libertà 6; Testa d'oro, Ul. Mazzini 43.

SLUŽBA OBČINSKEGA ZDRAVNIKA. Za poklic v prazničnih dneh v primeru, če ni mogoče najti drugega zdravnika, je treba telefonirati na štev. 90-235.

Slovensko gledališče v Trstu
KULTURNI DOM

v soboto, 27. t. m. ob 21. uri (sindikalni abonma G1 in invalidski),
v nedeljo, 28. t. m. ob 16. uri

SILVANO AMBROGI

BIROZAVRI

(I Burosauri)

Prevod: NIKO KOŠIR
Zvočna oprema: PAVLE MERKU'
Režija in odrska realizacija: JOŽE BABIČ

V torek, 30. t. m. ob 21. uri (sindikalni abonma)

Alfred Néoclès Hennequin

MOJE DETE

komedija v treh dejanjih

Prodaja vstopnic vsak dan od 12. do 14. ure ter eno uro pred pričetkom predstav pri blagajni Kulturnega doma. Rezervacije na telefon 734265.

PROSVETNO DRUŠTVO SKEDENJ
vabi člane in prijatelje na ogled slovenskega filma
«V E S N A»
ki bo predvajan danes, 26. maja ob 20.30 v društvenih prostorih, Škedenjska ul. 124.

Gledališča

VERDI

Pri blagajni gledališča Verdi se začenja prodaja vstopnic za 13. koncert spomladanske simfonične sezone, ki bo v nedeljo ob 18,30. Orkester gledališča Verdi bo dirigiral znameniti dirigent Antonio Janigro, kot solist pa bo nastopil pianist Guido Agosti.

Program koncerta bo v celoti posvečen skladbam Ludwiga van Beethovna ter bo obsegal uverturo «Coriolano», III. koncert za klavir in orkester in «II. simfonijo».

Razstava avstrijske grafike v umetnostni galeriji «Costanzi»

V soboto, 27. maja ob 18.30 bodo v Trstu odprli v občinski umetnostni galeriji v palači Costanzi v Trstu razstavo sodobne avstrijske grafike, za katero sta dala pobudo mestni muzej Revoltella ter italijansko-avstrijski kulturni krožek. Eksponate je uredila galerija «Albertina» z Dunaja, ki hrani eno največjih zbirk grafik na svetu.

Ravnatelj «Albertine» dr. Walter Koschatzki pride v Trst v ponedeljek, 29. maja in bo orisal sedanji položaj v sodobni avstrijski grafiki na javnem predavanju, ki ga priredi ob 19. uri italijansko - avstrijski kulturni krožek v sejmi dvorani trgovinske zbornice v Ul. S. Nicolò 5. Na razstavi v palači Costanzi bodo razstavili 126 del največjih avstrijskih sodobnih umetnikov. Odprta bo do 9. julija vsak dan od 10. do 13. in od 17. do 20. ure. Ob praznikih pa od 10. do 13. ure. Za razstavo je pripravil eleganten katalog s kritičnim esejem dr. Koschatzki.

Svoja dela razstavljajo: Boeckl, Buttinger, Decleva, Dozat, Escher, Flora, Frohner, Fruhmann, Goeschl, Gutersloch, Heuer, Hollegha, Hrdlicka, Hutter, Jungwirth, Kokoschka, Kraus, Krumpel, Laske, Leherb, Lehmden, Mikl, Moldovan, Nowak, Painitz, Piloz, Rainer, Zwietnig - Rotterdam, Schönwald, Steiner, Wotruba, Berg.

V svojem uvodu v katalogu je dr. Koschatzki orisal zgodovino avstrijske umetnosti od leta 1918, ko je propadlo cesarstvo in so umrli nekateri veliki umetniki kot Otto Wagner, Gustav Klimt, Egon Schiele in Kolo Mozer ter se je končala bujna doba secesije. Sledilo je žalostno razdobje med obema vojnama do nedavnega preroda, ki je dosegel evropsko raven. V tej obnovi je bila važna dejavnost muzejev. Galerija «Albertina» je kupovala dela, ki so bila dokaz umetniške zrelosti. Tudi v Avstriji kot v drugih državah se bije boj med naprednimi in nazadnjaškimi umetnostnimi strujami. Na vsak način pa vzbuja «avstrijska šola» povsod veliko spoštovanje. O vseh teh plateh avstrijske umetnosti se bodo lahko prepričali obiskovalci razstave.

Slovenski film VESNA bodo predvajali:

DANES, 26. maja ob 20.30 prosvetno društvo SKEDENJ;
v soboto, 27. maja ob 20.30 prosvetno društvo Slavec v Ricmanjih;
v nedeljo, 28. maja ob 20. uri prosvetno društvo Zvezda v Podlonjerju

SPZ

Kino

Nazionale 16,00 «El Cisco» Eastmancolor, Antonella Murgia, William Berger.
Excelsior 16,00 «Caprice — la cenere che scotta» Barve De Luxe.
Fenice 16,00 «I pionieri dell'ultima frontiera» Colorscope, Rita Thusingam.
Eden 16,00 «Un uomo, una donna» Technicolor, 2 nagradi Oscar, Anouk Aimee, Prepovedano mladini pod 14. letom.
Grattacielo 15,30 «L'uomo del braccio d'oro» Frank Sinatra, Kim Novak. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Ritz (Ulica San Francesco 10) 15,30 «Il gioco delle spie» Technicolor, Rory Calhoun, Evi Marandi.
Alabarda 16,00 «Doppio bersaglio» Technicolor, Yul Brynner.
Filodrammatico 16,30 «Il ragazzo che sapeva amare» Technicolor, Patty Pravo, I Giganti.
Moderno 16,00 «L'arcidiavolo» Technicolor, Vittorio Gassman, Claudine Auger, Zadnji dan.
Cristallo 16,30 «Kriminal» Cinemascope technicolor.
Aurora 16,30 «Lilli e il vagabondo».
Garibaldi 16,30 «La vergine di cera» Technicolor, James Garner, Bibi Anderson.
Capitol 16,30 «Dalla terazza» Technicolor, Mirna Loy. Prepovedano mladini pod 16. letom.
Impero 16,30 «Penelope la magnifica ladra».
Vittorio Veneto 16,00 «Le stagioni del nostro amore» Enrico Maria Salerno(Anouk Aimee. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Ideale 16,00 «Cover girls» Technicolor. Georgia Moll. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Astoria (Ulica Zorutti, filobus št. 1) 16,00 «La spada nella roccia» Walt Disneyjev film, Technicolor.
Astra 16,30 «La lunga notte degli orrori» Prepovedano mladini pod 18. letom.
Abbazia 16,00 «Sicario 77 vivo o morto» Technicolor, Robert Mark.

LETNI KINO

Satellite (Borgo S. Sergio, fil. 19, 20, 21) Skorajšnja otvoritev.

Razstave

V pasaži Rossoni na Corsu Italia razstavlja slikar Silvester Godina. Istočasno razstavlja tudi Loredana Rivjani. Razstava je odprta od 22. do 31. t.m.

Razna obvestila

Danes, 26. t.m. ob 20,30 v prvem in pol ure kasneje v drugem sklicanju, bo v mali dvorani Kulturnega doma izredni občni zbor akademskega kluba «Jadran». Na dnevnem redu bo sprememba statuta v zvezi s priznanjem klubu statusa «perifernega krožka» na univerzi.

DRŽAVNA SREDNJA ŠOLA «IGO GRUDEN» v Nabrežini
V soboto, 27. maja 1967, bo ob 11. uri v šolskih prostorih uradna proglasitev IMENOVANJA ŠOLE po pesniku IGU GRUDNU.

SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA
vabi v nedeljo, 28. maja tržaške Slovence na IV. obmejno srečanje. Podrobne vesti dobite v oglasu na goriški strani.

Izleti

SPDT priredi 28. t.m. izlet na Creven in Kucelj ob času cvetenja narcis in avrikeljnov (gorskih jegličev). Koča na Cavnu bo oskrbovana.

Prijave do danes zvečer. Odhod ob 7. uri zjutraj po legalni uri iz začetka Ul. Fabio Severo.

* * *

P.D. Marij Matjasič-Milan v Barkovljah priredi v nedeljo 11. junija t. l. izlet v Velenje na Stajerskem. V dopoldanskih urah bo ogled narodnega muzeja na Urhu pri Ljubljani. Sledilo bo skupno kosilo in nato odhod v Velenje. Odhod ob 6. uri izpred sedeža pri Rumeni hiši; za udeležence iz mesta bo odhod ob 5.30 pri postajališču openskega tramvaja. Povratek ob 23. uri. Poruje se s kolektivnim potnim listom. Vpisovanje vsak dan od 18. do 20. ure na sedežu pri Rumeni hiši do 28. t.m.

TRŽAŠKA KNJIGARNA
Trst - Ul. sv. Frančiška 20
Telefon 61-792

Novost:
Ogrin: OD NILA DO KARTAGINE 1.500 lir

ŠD BREG izreka iskreno sožalje svojemu odborniku Vladimiru Bandiju in vsej njegovi družini ob izgubi drage mame.

Naznanjamo žalostno vest, da nas je po dolgi bolezni za vedno zapustila naša draga žena, mama, tašča in nona

Ivana Ravbar

Pogreb drage pokojnice bo danes ob 17. uri iz hiše žalosti v Velikem Repnu št. 2.

Žalujoči mož, sinova, snahi, hčerke z družinami in drugi sorodniki

Veliki Repen, 26. maja 1967

Ponovno važno opozorilo političnim preganjancem

V naši nedeljski številki (21. maja) smo na 8. strani objavili celotno besedilo zakona za bivše politične preganjance, izpopolnjeno z zadnjimi dodatnimi določili. Kakor smo že poudarili, velja zakon ne samo za neposredno preganjane, ampak tudi za njih družinske člane, oziroma otroke, ali sirote. Zaradi tega opozarjamo vse prizadete, ki so bili iz političnih razlogov kakor koli preganjani, v zaporu, v konfinaciji ali pod policijskim nadzorstvom, in sicer od 19. marca 1919 pa do 8. septembra 1943, ter svojce umrlih v zaporih in konfinacijah v omenj

OB STOLETNICI ROJSTVA

Publicistični portret Etbina Kristana in Trst

Odlomki iz predavanja v Slovenskem klubu

V svitu našega stoletja tržaški in goriški Slovenci še slutili nismo, kako visi nad našo usodo Damoklejev meč. Kako bomo preživeli tedaj le sluten vihar prve svetovne vojne, ki je odpihnil primorske Slovence z domačih tal v bedna begunska taborišča in jih razkropil po vsej Avstriji? Mar bomo vzdržali? V tem mračnem obdobju črne nevarnosti nam je bila usoda vsaj malce prizanesljiva. Na našem narodnem obzorju se je uveljavila svetla trojka. Vsakdo v njej je imel svojemu ljudstvu mnogo, mnogo povedati: *Gregorčič, Cankar* in *E. Kristan.*

SIMON GREGORČIČ. V svojem pesniškem jasnovidstvu je zaslutil grozečo nevarnost, ki preti slovenskemu rodu od tujih imperialističnih nagibov. Svoje ljudstvo je klical k vstajenju. Bolj je spodbudno vplival na primorske Slovence ko bataljon poklicnih, polpoklicnih ali nepoklicnih politikantov. Vzburkal je naša čustva in krepil našo slovensko zavest ko malokdo.

IVAN CANKAR. S svojo prelomno mislijo, ki jo je razglašal v svojih publicističnih spisih in predvsem v svojih tržaških predavanjih, je oplajal in plemenitil naš rod z revolucionarno programsko izpovednostjo.

Tretji med njimi ETBIN KRISTAN. Razgibal in povezal je delavske množice. V svojem prvem obdobju predvsem tržaške. Razvnel jih je za misli, ki sta jih razglašala Simon Gregorčič in Ivan Cankar. Temu pridružuje še organiziran boj za lepše življenje našega delovnega človeka.

Mar ni bilo zapisano ob Gregorčičevih vizionarnih pričakovanjih geslo: Pozor, nevarnost nam preti?! Cankar je oznanjal: Uprimo se. Etbin Kristan je poiskal rešitev: organizacija in akcija.

Letos upiramo svoj pogled v podobo Etbina Kristana. Dne 15. aprila je poteklo 100 let, kar je uzrl svetlobo slovenskega dne v Ljubljani. Marsikaj bi nam bilo na njegovi zunanji podobi neumljivo, ko ne bi vedeli za njegovo zvesto povezano prijateljstvo z Ivanom Cankarjem. Ko Dioskura bleščita oba na slovenskem prelomno žarečem političnem in kulturnem obzorju. Dokazno pričevanje? Pisma, ki jih je Cankar pisal svoji Štefki Löfflerjevi na Dunaju in Adi, Etbinovi ženi.[1])

Etbinov fenomen označujeta nepretrgani *zunanji* in *notranji nemir.*

Zunanji nemir odseva v njegovem nenehnem življenjskem gibanju. Čez dva svetova je stopal njegov ahasverski korak. Med dvema svetovoma je bil razpet. Štirikrat je držala njegova pot čez Atlantik. Petkrat se je vrnil v domovino. Dne 22. novembra 1953 se je iztekel njegov čas. Po 86 letih in pol je ugasnilo Etbinovo viharno, plemenito življenje.[4]) Pokopali so ga na ljubljanskih Žalah s počastitvenimi državnim pogrebom.

Osrednje postaje Etbinovega življenjskega nemira so *Zagreb, Dunaj, Trst, Ljubljana* in *Chicago.* Vsepovsod razvija atomsko dinamiko: piše, predava, govori. Zmerom s socialistično in jugoslovansko federativno mislijo v srcu.

Tudi *notranji, ustvarjalni nemir* je odzvok Kristanove atomske dinamike. Univerzalna je njegova publicistična izpovednost: filozof in dialektik je, pisatelj in pesnik, politik in ideolog, organizator in propagator, govornik in predavatelj, časnikar in publicist. Gledališki človek: intendant ljubljanskega deželnega gledališča, režiser, igralec in kritik.

Etbinova publicistična izpovednost zajema te-le smeri: literarno, odrsko, govorniško, nacionalno programsko, časnikarsko in revialno.

V slovenski *literarni ustvarjalnosti* pripada Etbinu Kristanu dvojni pomen. S svojimi pesniškimi in proznimi (pripovednimi in esejističnimi) spisi je pripravljal pot slovenski moderni. Ivan *Regent* je v svojem poslovilnem govoru pred Etbinovo krsto na ljubljanskih Žalah lepo prikazal pokojnikov pomemben posežek v razvoj slovenske literature: Etbin Kristan je «oral na književnem poprišču ledino socialne misli, da so mogli drugi za njim to zorano polje posejati z nesmrtnimi umetninami. Slovenska Moderna s Cankarjem in Župančičem na čelu je našla predvsem po njegovi zaslugi že od vsega začetka častno mesto v delavskih kočah.»[3]) Na drugem mestu je primerjal Etbina «buldožerju», ki je utiral pot Ivanu Cankarju in Otonu Župančiču.[4]) Bistvenega pomena je nedvomno Etbinovo spoznanje, da je treba slovenskega delavca pripraviti za politični in razredni boj s smotrnim izobraževanjem. Zato je prijel tudi za pesniško in pisateljsko pero. V tedanjih okoliščinah se prelomni socialno politični pogledi zrcalijo v Etbinovih pesmih, črticah, novelah in povestih. V pripovedni prozi razodeva naturalistično gledanje na sodobno življenje. Stari svet podira. Za novega se bojuje.

Tudi z *odrsko publicistiko* se pretaplja Etbinova revolucionarna politična programska misel. Tudi tu se pokaže, da je Etbin Kristan naš «prvi zavestni in dosledni socialistični pisatelj», ki je bogato prispeval v zakladnico slovenske književnosti.[5]) Prodorno napredni Etbin Kristan je našel svoj najmočnejši izraz prav v dramatiki, kjer sta največjega pomena tisti dve sili, ki gibljeta tudi politično dogajanje: akcija in konflikt.[6]) Kakor Cankarjeva, tako zvenijo tudi Etbinova odrska dela kot politični uvodniki in članki. Laže si utre v takratnih okoliščinah prelomna misel svojo pot med množice z odra kot iz cenzorsko brzdanih časniških stolpcev. V Etbinovih odrskih spisih se razpleta spopad med nasiljem in svobodo, med delom in kapitalom, med posameznikom in družbo, med izseljencem in domovino.

---

1) Pisma Ivana Cankarja. Prvi del, str. 508. Tretji del, str. 150, 159-60, 168.
2) Cvetko Kristan: Umrl je mož. V spomin Etbinu Kristanu. Rodna gruda 1954. Štev. 1., str. 9 in 10. Tomo Brejc: Plemenit značaj. Delavska enotnost, 1. decembra 1953, str. 49.
3) Ljudska pravica, 23. nov. 1953.
4) Cvetko Kristan: na že omenjenem mestu. Str. 9.
5) France Bevk (v žalnem govoru): Ljudska pravica, 23. novembra 1953.
6) —o (B. Borko): Jutro, 15. aprila 1937.

Dr. FRAN VATOVEC
(Nadaljevanje sledi)

Z zadnje letošnje premiere SG

Prizor iz Ambrogijevih «Birozavrov», ki jih je Slovensko gledališče prvič uprizorilo v četrtek zvečer, naslednje ponovitve pa bodo jutri zvečer in v nedeljo popoldne

Vesti iz Beneške Slovenije

Nekatera vprašanja so deloma rešena druga pa še čakajo

Največja slovenska občina Podbonesec ima seveda tudi največ problemov, saj je treba spraviti v vsako vas elektriko, vodovod in kanalizacijo, držati v redu poljske poti in navadne ceste. Tako se je seveda zavlekla letošnja spomladanska seja. Obravnavali so občinski proračun, ki znaša okoli 165 milijonov lir dohodkov in približno toliko izdatkov. Seveda so morali s posojilom nekaj nad dva milijona lir pokriti primanjkljaj. Okoli 100 milijonov lir bo šlo za razna najnujnejša javna dela, to je za ...novne potrebe vasi, ki smo jih že malo prej navedli. Varčevanje jim nalaga, kot sosedni špetrski občini, skupen konsorcij za babico. Ustanovili so na seji tedenski sejem v glavnem sedežu občine na cesti. Za večja dela, kot za cesto iz Ofjana, iz številnih naselij pod vrhom pa dol v dolino do Tarčenta, Landra in Laz do glavne ceste se bo občina zatekla do dežele, da jim da potreben deželni prispevek, da bi mogli obnoviti staro občinsko pot. Dalje potrebuje središče Ruonca «Pri cerkvi» vodovod, a poleg tega je še treba zgraditi občinsko pot za Bročano. Hujše probleme celokupnega prebivalstva pa sploh niso mogli obravnavati na občinski seji, ker so jih že to...krat premlevali na raznih sejan in sestankih. Kdaj za božjo voljo bodo dobili kje blizu delo v industriji, ker bo sicer emigracija izpraznila tudi to veliko občino?!

Ker se še vedno samo razpravlja o reformi krajevnih samouprav, o prepotrebni občinski reformi, o tem, da bi morala država le odstopiti občinam del svojih davčnih prejemkov, je morala dežela vsaj začasno poseči vmes in omogočiti občinskim svetom, da izpolnijo svojo glavno nalogo, da namreč dajo podeželskemu prebivalstvu po neštetih malih občinah osnovne elemente življenja zdravo vodo v vodovodih, razsvetljavo v električnih daljnovodih in električni tok za gonilno sredstvo, ceste, da ne bodo vasi odtrgane od moderne civilizacije in pa industrije, greznice in kanale za zdravo življenje v naseljih, pokopališča za svoje drage.

Kaj je dobila Beneška Slovenija v kapitalu in obrestih od skoraj 4 milijard, ki jih je dobila videmska pokrajina?

Za ceste je dobila samo špetrska občina 20 milijonov v obrestih in le delno v kapitalu skozi 20 let v skupnem znesku 30 milijonov. Dalje so dobile tudi furlanske občine s slovenskimi frakcijami, in sicer Ahten 20 milijonov, Neme 30, Tavorjana 10 in Tarčent 21 milijonov lir in bodo teh prispevkov deležne tudi slovenske vasi, kamor morajo furlanske občine graditi ceste.

Priznati je treba, da so se slovenske občine slabo odrezale pri nakazilu deželе za ceste, saj so vse hribovske občine z raztresenimi vasmi in je na strmih cestah večno popravljanje po vsakem neurju.

Glede vodovodov je edino trbiška občina, ki ima tudi slovenske vasi, dobila 40 milijonov in sicer 40 odstotkov celotnega stroška za zgraditev vodovoda.

Slovenski kraji v videmski pokrajini niso torej dobili tako rekoč ničesar iz tega velikega sklada za zdravo vodo in bodo morali še naprej ali najemati posojila za izgradnjo vodovodov, ali pa bodo razni politiki intervenirali pri deželi za izredne prispevke, s katerimi bodo krpali vaške vodovode.

Pač pa so bile slovenske občine deležne v sorazmerju z drugimi občinami v videmski pokrajini precejšnjih prispevkov za kanalizacijo, za greznice. Slovenski kraji so namreč šele prav na začetku akcije, da dobijo greznice (fognature) in prepotrebno kanalizacijo. Ako izvzamemo nekaj občinskih središč, to je Špetr, Sv. Lenart, Ravenco, Podbonesec in še nekaj drugih, pa ogromna večina slovenskih vasi ni imela sploh nobene poštene kanalizacije. To je novost v Beneški Sloveniji. Zdaj so dobile naslednje slovenske občine deželni prispevek za izgradnjo kanalizacije: Dreka 20 milijonov, Brdo 18 milijonov, Rezija 20 milijonov, Sv. Lenart 23 milijonov, Sovodnje 14 milijonov, Srednje 10 milijonov in Tipana 20 milijonov, kar je v vseh primerih okoli 70 odst. vseh stroškov. Vse slovenske občine so dobile torej 138 milijonov lir za kanalizacije, to je 70 odst.; trideset odst. pa bodo morale same plačati. Za začetek je to še precejšnja vsota, zato da sploh začno skrbeti za kanalizacijo po naših vaseh.

Za razsvetljavo ulic je dobil od vseh slovenskih občin le Grmek 10 milijonov lir. Centri nekaterih večjih naših občin imajo že dolga leta razsvetljene ulice. Sv. Lenart ravno te dni vpeljuje z veliko težavo in raznimi prekinitvami razsvetljavo ne samo okoli občinskega sedeža, ampak tudi v stranskih vaseh. Rezijansko središče je lepo urejeno glede razsvetljave, stranske vasi pa še mežikajo v temi. Kako je potrebna razsvetljava, priča dolgotrajna in pogumna borba Subida proti ahtenskemu županu, ki so ga javno napadali in je moral popustiti pod pritiskom javnega mnenja in obljubiti Subidu pošteno razsvetljavo in ne samo neke krive hlode, ki naj bi na njih visele žarnice. Trajalo pa bo najmanj še desetletje, da dobijo vse slovenske vasi javno razsvetljavo glavnih naselij. Denar in sredstva za pomoč in dobrodelnost je dobila predvsem pokrajinska videmska uprava v znesku 130 milijonov lir in iz tega bo verjetno milostno delila podpore po občinah, kakor se ji bo politično in pametno zdelo.

Denarja za javne zgradbe niso slovenski kraji tudi ničesar dobili. Imajo nekaj velikih občinskih poslopij, toda vse drugo manjka. Levji del je dobila pokrajinska uprava v Vidmu in mesto Videm: kar 300 milijonov lir.

Vsaj nekaj denarja pa so dobile slovenske občine za pokopališča, ki so pač raztresena po vsej Beneški Sloveniji. Vasi razpadajo in seveda z njimi še pokopališča. Nekje ležijo pokopališča ob potokih in povodnji prinašajo na dan kosti rajnkih. Cvcja ves je dobila 15,9 milijona lir za pokopališče. Podbonesec, ki so mu lanske povodnji razdejale in spodkopale eno od številnih pokopališč, 17 milijonov. Sv. Lenart je dobil 5 milijonov, Sovodnje pa . milijonov lir; vsi približno 70 odst. vseh predvidenih stroškov. Torej za mrtve so na deželi nekako poskrbeli, še več kot za žive.

Ljudje upajo, da bodo deželni prispevki kmalu investirani v realna dela in da bodo deželna in občinske uprave hitro prebrodile in preskočile številne formalne pregraje. Seveda bo še zanaprej javna kronika Beneške Slovenije polna vesti o raznih prispevkih in posojilih za ceste in vodovode, ki so jih bolj po mačehovsko odpravili. Še naprej pa bodo občine živele v težavah in bodo odvisne precej od milodarov in intervencij raznih poslancev, da jim pri višjih oblasteh pomagajo iz težav. Velika večina samoupravnega dela občin na žalost obstoji trenutno samo iz spretnosti prosjačenja županov in političnih obljub izvoljenih poslancev.

a. r.

IZ UMETNOSTNIH GALERIJ

Sindikalna v palači Costanzi

Dejstvo, da kakovostna raven in število likovnih umetnikov naše dežele stalno narašča, je nedvomno otežkočalo izbiro del za letošnjo sindikalno razstavo v palači Costanzi, ki pač komaj ustreza svojemu namenu. Tako je tam le 52 slikarjev in 10 kiparjev zastopanih vsak z enim delom, kar pa je spet toliko, da nam onemogoča, omeniti poleg nagrajencev, še vse ostale, ki so se res dobro predstavili, čeprav ne z deli, ki bi nas presenečali po večjih odklonih njih ustvarjalnosti. Ta je pri večini ostala več ali manj v nam že znanih mejah.

Bolj vidne izjeme tvorita Luciano Troianis in pa Mariano Černe. Prvi se predstavlja povsem prenovljen z delom «Slikarska konstrukcija S 4», ki je radikalna preusmeritev od nekdanjih bujnih oblik v sodobnejšo strogost tehnične geometričnosti. V enako smer, toda na način op-arta, kaže da se obrača tudi, po svoji enotni znakovnosti znana Anna Tamaro. Preseneča pa Černe, ki združuje v plastiki «Rdeči balonček» že bistvo pop-arta, ker stvarno povezuje balonček, ujet v veje drevesca, ki raste iz lesenega kipa.

Prvo absolutno nagrado za slikarstvo je prejel za veliko olje «Kompozicija 1966» Edoardo Devetta kot priznanje pač za stalno izpopolnjevanje v svojstveni izraz svojih, iz impresionizma izpeljanih barvnih občutij narave.

Zato pa je bilo letos več drugih enakovrednih nagrad ex aequo. Prejeli so jih Romeo Daneo, ki v olju «Ptičje strašilo» uspešno vsklaja pesniško občutljivost z bolj grobo oblikovnostjo vsakdanjosti, Klavdij Palčič za v olju prenešeno snov njegovih krepkih svilotiskov, poimenovanih «Pretečа nevarnost», Nino Perizzi za dosledno izvajanje že znanih zasnov «Kompozicije», ki so izčiščene abstrakcije zaključenih črt, ter Cesare Mocchiutti, Goričan, za olje «Deček, ki je ljubenico».

Edina zlata kolajna dežele pa je bila podeljena Sergiju Altieriju iz Krmina za olje «Kompozicija», slično onim, ki smo jih pred tedni videli na njegovi razstavi v Občinski galeriji.

Za grafiko sta bili namenjeni dve nagradi. Zlata kolajna komisariata bo dičila list s kraškim motivom veličastnih hrastov, delo profesorja Campitellija, zlasti pečat tržaške občine pa Walcherjevo tihožitje rahle zasnove a skoro otipljive nadvižnosti.

* * *

Stochi pri ENDAS

V Endas pa razstavlja Romeo Stochi Thomeis zbirko najnovejših tuširanih risb različne zelo človeške vsebine. Stochi je nekoč vzbujal pozornost s svojimi ilustracijami. V prikazanih listih pa se je rešil nekdanje preveč izstopajoče ilustrativnosti. Tako sedaj njegova slikarska dojemljivost postaja vedno bolj čisto umetniška zadeva, ko hote maliči oblike, da s pretiravanjem v rahel ekspresionizem stopnjuje sprostitve globljih občutkov. Tako je sedaj tu njegovo prijubljeno prikazovanje materinstva nekaj povsem drugega kot nekoč. Učinek ni več površinski, temveč prodira občutneje v našo dušo. Med te slike usod in žaloiger poameznikov, ki se pričenjajo z veliko risbo «Križanje», pa Stochi postavlja risbe pokrajin, ki naj nas trdneje povežej na zemsko stvarnost.

MILKO BAMBIČ

PREJELI SMO

LIBRI E RIVISTE D'ITALIA. Rassegna bibligrafica mensile. N. 206. Anno XIX. Aprile 1967. Presidenza del Consiglio dei ministri. Servizi informazioni e proprietà letteraria. Roma.

EKONOMSKA EMIGRACIJA V ITALIJI

Na delu v tujini je pet milijonov italijanskih ljudi

Tretjina izseljencev se iz evropske emigracije ne vrne

RIM, 25. — Med mediteranskimi državami, ki dajejo tujini največ delovne sile, je tudi Italija. Pravzaprav ima glede tega Italija absolutno prvenstvo, relativno pa Grčija. Italija ima namreč «začasno v tujini» nad 5 milijonov državljanov, to se pravi, da dela v tujini 10 odstotkov vsega italijanskega prebivalstva. Če pa upoštevamo, da gre v tujino kot ekonomska emigracija v glavnem le tako imenovano produktivno prebivalstvo, to se pravi, ljudje v starostni dobi, ko so sposobni za delo, je ta odstotek še neprimerno višji. (Mimogrede bomo omenili, da je po svetu okoli 10 milijonov Italijanov, ki so se izselili in ki v pretežni meri ne pridejo več v poštev pri ocenjevanju ekonomske emigracije, ker gre v tem primeru v glavnem za emigracijo izpred desetletij, ki se je po svetu že ustalila in pripada že prebivalstvu držav, kjer se je naselila. Samo v New Yorku na primer je okoli 2 milijona Italijanov, ki jim že pravijo Italo-Američani).

Ko ugotavljamo, da je italijanske ekonomske emigracije zelo veliko, nad 5 milijonov, je razumljivo, da se italijanske osrednje oblasti ukvarjajo tudi s problematiko tolikega števila svojih državljanov v tujini. Sicer se glede tega slišijo dokaj ostre kritike, ker se italijanske oblasti pogosto ne zanimajo dovolj za svoje državljane, ki so na delu v tujini. Toda to je tema zelo dolge študije, pri kateri se trenutno ne bomo ustavili. Navedli bomo le nekaj podatkov in misli, ki so bile izrečene prvi dan sedanjega četrtega državnega kongresa italijanskega združenja družin, ki imajo svojce v emigraciji. Ta kongres je zadobil posebno obeležje, ker slavi omenjeno združenje že 20 let obstoja in dela. V zvezi s tem jubilejem je delegatom na kongresu prinesel podtajnik za zunanje zadeve senator Oliva tudi pozdrave zunanjega ministra Fanfanija.

V svojem nagovoru je Oliva poudaril, da «pojav izseljevanja... tako po svojem obsegu kot zaradi dejstva, da gre za ekonomsko emigracijo, zahteva vedno večjo pozornost s strani italijanskega vodilnega razreda».

Kot smo rekli, je italijanskih emigrantov v tujini nad 5 milijonov. Od tega jih je 2 milijona 200 tisoč v evropskih državah, kot je povedal podtajnik Oliva, ki je tudi zatrdil, da so za italijanske delovne ljudi še najprimernejše dežele za izseljevanje «izvenevropske države», in sicer ZDA, Kanada in Avstralija. Posebej meni da Združene države nudijo najbolj povoljne pogoje, posebno po zakonu iz leta 1965, ki daje večjo možnost za vseljevanje Italijanov. Od tedaj se je izseljevanje Italijanov v ZDA povečalo za trikrat.

Drugo področje, ki vsrkava veliko italijanske emigracije, so nekatere države Latinske Amerike. Samo v Argentini živi en milijon 300 tisoč Italijanov, 300 tisoč jih je emigriralo v Brazilijo, kakih 30 tisoč pa v Urugvaj.

Kar zadeva Evropo, so glede sprejemanja ekonomske emigracije za Italijo najbolj pomembne Švica, Zahodna Nemčija in Francija. V teh treh državah dela zelo veliko Italijanov, od katerih pa se v povprečju ena tretjina za stalno naseli, tako da smemo eno tretjino teh —izseljencev že črtati s seznama «začasnih izseljencev», ker se ta del italijanskih emigrantov v teh deželah naseli za trajno.

Senator Oliva je v svojem poročilu glede tega rekel, da je treba na eni strani poskrbeti, da se to izseljevanje italijanske delovne sile vrši na najpovoljnejši način, da je torej treba poskrbeti za vse potrebe, ki jih bo italijanski izseljenec v teh državah imel, z druge strani pa, da je treba ponovno poudariti nujnost, da naj se pojav izseljevanja omeji. V zvezi s tem je ponovno poudaril nujnost, da se ekonomsko razvije italijanski Jug, ki bo dal dela in kruha svojim ljudem, da jim ne bo treba v tujino.

Predsednica združenja družin italijanskih emigrantov poslanka Maria Federici pa je govorila o temeljnem vprašanju emigracije, ki je hkrati tudi osnovna tema sedanjega kongresa. Poslanka Federici je spregovorila o poklicnem usposobljanju italijanskega človeka, ki namerava v tujino na delo. V svojem poročilu je poslanka rekla, da združenje zasleduje cilj, kako dati potencialnemu italijanskemu izseljencu kar se da višjo strokovno usposobljenost, ker to zahteva današnji razvoj in proizvodnja nasploh. Nadalje je poudarila, da se združenje trudi tudi za to, da bi se emigraciji dala čim večja pomoč in sicer na družbenem, tehničnem in tudi kulturnem področju.

Poslanka Federici je dobesedno rekla: «Najboljši način proslavitve dvajsetih let dejavnosti našega združenja je, prikazati nacionalni zavesti in ljudem, ki so na vladi, razliko, ki jo je doživel pojav izseljevanja, pojav, ki nima več svojega pionirskega obeležja, pač pa zahteva večjo zavzetost tistih, ki se s tem ukvarjajo.»

Posebej je še poudarila žrtve, ki jih morajo prenašati emigranti, med katerimi je tudi največja žrtev — ločitev od družine. V svojem poročilu se je tudi lotila emigracije z ekonomskega vidika in pri tem poudarila, da je temu treba pripraviti ustrezne strukture.

Kako pomemben je v Italiji pojav ekonomske emigracije, se vidi tudi iz tega, da je kongresu poslal pozdravno brzojavko sam predsednik republike, ki je emigrantom zagotovil vso svojo solidarnost.

Prvemu delu kongresa so prisostvovali med drugim — tudi predstavniki ameriškega, argentinskega, švicarskega in venezuelskega veleposlaništva v Rimu; nadalje predstavniki naddržavnih organizacij kot na primer evropske gospodarske skupnosti, mednarodnega biroja za delo, evropskega sveta ter evropskega parlamenta.

PO STRAHOTNEM POŽARU V BRUSLJU

Število žrtev še ni dokončno

Velika razlika v številu človeških žrtev - Kaj pravijo zavarovalnice - Kritike na račun varnosti pred požari

BRUSELJ, 25. — Strahotni požar, ki je popolnoma uničil veleblagovnico «Innovation», je še vedno na dnevnem redu in to iz več razlogov. Predvsem gasilci še vedno brskajo po pogorišču, da bi potegnili izpod ruševin in pepela zoglenela trupla žrtev požara. Nadalje se še vedno preiskuje in poizveduje, koliko žrtev je nesreča zahtevala. Policijski organi in gasilci se ukvarjajo s problemom, kako je do požara prišlo in ali gre za nesrečo, ali pa za podtaknjen požar. Končno se v krogih zavarovalnic vprašujejo, kakšne materialne posledice bo za njih prinesla ta nesreča.

Začnimo od začetka. Davi so sporočili, da so doslej ugotovili 321 smrtnih žrtev. Toda z druge strani se zatrjuje, da so doslej ugotovili le 61 žrtev: 49 trupel so potegnili izpod ruševin, 12 oseb pa je umrlo v bolnišnici, kamor so jih pripeljali po nesreči. V bolnišnici pa je na zdravljenju še 64 oseb, od katerih je nekaj še v zelo hudem stanju. Poslednji podatki — v celoti 61 ugotovljenih smrtnih žrtev — prihajajo iz krogov vodstva «Innovation».

Pri tem pa se v kompetentnih krogih v Bruslju računa, da bi bilo moglo biti tudi več kot 321 zrtev, kajti ni izključeno, da se je v veleblagovnici v trenutku katastrofe znašla tudi kaka oseba, ki nima svojcev in zato ni njenega izginotja mogel prijaviti nihče. Poleg tega ni izključeno, da je bil med klienti veleblagovnice tudi kak domači ali tuji turist, za katerega sorodniki še niso sporočili, da se ni še javil. Iz tega izhaja, da bi se moglo že dovolj veliko število žrtev tudi povečati.

Kar pa zadeva vzroke požara, s čimer se ukvarjajo na eni strani gasilci, na drugi pa tudi policija, se ponovno širijo vesti, da bi bili mogli požar podtakniti «filokitajski komunisti», ker da je veleblagovnica razprodajala ameriško blago v okviru tako imenovanega programa «15 dni Amerike». Pravzaprav je ta prodaja ameriškega blaga organizirana v vsej verigi veleblagovnic vrste «Innovation».

To domnevo, ki so jo bili v nekaterih krogih postavili že prvi dan požara, je že naslednjega utihnila, vendar jo sedaj ponovno oživljajo na račun nekih tajinstvenih telefonskih opozoril, za katere zares ne moremo najti primernega izraza. Ko so objavili prvo kratko sporočilo o vzrokih požara, je bilo rečeno, da se je požar vnel v majhnem skladišču «po vsej verjetnosti zaradi kratkega stika». Poleg tega je bilo rečeno, da se je požar naglo razširil zaradi tega, ker je eksplodirala jeklenka plina, ki je bila v istem prostoru. Sedaj pa ponovno spravljajo na dan domnevo, da je bil požar podtaknjen. To domnevo utemeljujejo npr. s telefonskim opozorilom, ki da ga je dobilo vodstvo neke druge veleblagovnice, kateremu naj bi bil včeraj dopoldne nekdo telefoniral, da morajo lokale izprazniti do 14.30, ker da bo sicer prišlo tudi v njihovi veleblagovnici do požara in nesreče, kot je prišlo v prvi.

To telefonsko opozorilo je dobila veleblagovnica, v kateri prodajajo pohištvo in stanovanjsko opremo. Tajinstveno telefonsko opozorilo je omenjalo tudi neko bombo. Ko je vodstvo veleblagovnice poklicalo policijo in je ta pregledala vse prostore, ni našla ničesar. Iz tega bi se moglo skleparti, da gre v tem primeru prej za bolno domišljijo kakega neuravnovešenega človeka kot za resnično nevarnost. V zvezi s tem bomo navedli tudi to, da je bruseljsko Združenje za mir in neodvisnost narodov izdalo uradno sporočilo, s katerim odločno zavrača vsa podtikanja, da bi bili njeni člani zapleteni v strahotno nesrečo.

Problem zase je problem zavarovalnine in odškodnine. Zvedelo se je, da je v zadnjih dveh letih kakih 50 tujih zavarovalnih družb odklonilo obnovitev zavarovalnih pogodb za primer požarov v Belgiji. Katastrofa v veleblagovnici «Innovation» bo, kakor zatrjujejo v belgijski zvezi zavarovalnih družb, zahtevala nove pogoje in nekatere spremembe.

Po mnenju vodstva belgijske zveze zavarovalnih družb. Belgijci premalo skrbijo za varnost pred požarom. V zvezi s tem je generalni direktor družbe «Innovation» izjavil na tiskovni konferenci, da se mu katastrofa zdi «vedno bolj čudna», belgijski tisk pa je soglasen v tem, da se je treba v javnih lokalih, velikih trgovinah in v vseh prostorih, kjer se zbira veliko ljudi, bolje zavarovati proti požarom in podobnim nesrečam.

Iz vodstva veleblagovnice «Innovation» se je zvedelo, da je zavarovalnina krita in da zavarovanje predvideva zadostna sredstva za kritje vseh stroškov.

V Bruslju računajo, da bodo zavarovalne družbe, pri katerih je bila veleblagovnica zavarovana, morale izplačati «na stotine milijonov» belgijskih frankov družinam žrtev in «okoli eno milijardo» belgijskih frankov za materialno škodo, to se pravi za petnadstropno palačo, blago, ki je bilo v njej, opremo in tudi za škodo, ki je nastala zaradi požara na sosednih hišah. To škodo bo krilo kakih 200 zavarovalnih družb, ki imajo svoje sedeže v Belgiji in drugod v Evropi, pa tudi v ZDA in v Aziji.

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Veliko sreče boste imeli pri nakupih. Svoje ambicije bi mogli tudi omejiti.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Besedni dvoboj, ki bi se znal končati slabo. Neki nesporazum se vam bo zagotovo maščeval.

DVOJČKA (od 21.5. do 22.6.) Kljub zakasnitvi, boste privozili do cilja. Preveč ste zainteresirani, da bi pravilno sodili.

RAK (od 23.6. do 22.7.) Ne vztrajajte izključno pri načelih, ampak bodite bolj praktični. Vnela se bo vroča ljubezen.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Obnovite stari način dela, ki je edino možen. Velike skrbi, vendar brez hujšega.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Bodite pripravljeni tudi na spremembe v načrtih. Odločati boste morali sami, morda celo v lastno škodo.

TEHTNICA (od 23.9. do 23.10.) Ne rušite mostov za seboj, ker ni še čas. S svojim zdravjem varčujte.

ŠKORPIJON (od 24.10. do 22.11.) Več previdnosti bi vam ne škodovalo. Zelo prijeten sprehod z osebo, ki ste jo komaj spoznali.

STRELEC (od 23.11. do 20.12.) Lotevate se dela, ki bo zahtevalo veliko poguma. Preveč se dvigate v družbi. Ni prav.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Vaši predstojniki menijo, da si smejo privoščiti vse. Ohranite mirno kri.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Če se ukvarjate z razumskim delom, bodo potrebni večji napori. Ne motite tuje sreče.

RADIO TELEVIZIJA

PETEK, 26. MAJA 1967

Radio Trst A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 — Poročila - 7.30 Jutranja glasba - 11.35 Šopek slovenskih pesmi - 11.50 Vokalni ansambli - 12.10 Med tržnimi stojnicami - 12.25 Za vsakogar nekaj - 13.30 Glasbeno potovanje - 17.00 Tržaški mandolinski ansambel - 17.20 Zabavali vas bodo - 18.00 Ne vse, toda o vsem - 18.15 Umetnost in prireditve - 18.30 O glasbi govorijo skladatelji - 19.00 I. Lukačić: Quam pulchra es - 19.10 Moj prosti čas - 19.25 Plošče, ki so mladim všeč - 20.00 Šport - 20.35 Gospodarstvo in delo - 20.50 Veseli utrinki - 21.00 Koncert operne glasbe - 22.00 Zvočna paleta - 22.45 Magija glasbil.

Trst

12.05 Lahka glasba - 12.25 Tretja stran - 13.20 Juke box - 13.40 Verdijeve skladbe - 14.10 Literarna oddaja - 14.20 Ansambel Pacchiori.

Koper

6.30, 7.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 19.15 — Poročila - 7.15 Jutranja glasba 10.15 Pesem in ples - 10.45 Turistične beležke - 11.30 Današnji pevci - 11.45 Glasbeni zmenek - 12.00 in 13.00 Glasba po željah - 13.40 Melodije - 14.00 Popularne skladbe - 15.00 Zborovska pesem - 15.45 Nove plošče - 16.00 Kulturni zapiski - 16.20 Današnje teme - 16.30 Simf. koncert - 17.40 Današnji gostje - 18.00 in 19.30 Prenos RL - 19.00 Pianist Liberace - 22.15 Orkester Ellington.

Nacionalni program

7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 20.00 — Poročila - 8.30 Mina, Modugno, Fidenco - 9.05 Zvočni trak - 10.05 Plošča za poletje - 10.30 Šola - 11.30 Pogovorimo se o glasbi - 13.38 Orkester in petje - 14.40 in 15.10 Plošča za poletje - 16.00 Spored za mladino - 16.30 Operna glasba - 17.45 Tribuna mladih - 18.15 Glasba za mladino - 19.35 Luna park - 20.20 Pred otvoritvijo sejma v Palermu - 21.15 Simfonični koncert.

II. program

7.30, 8.30, 13.30, 14.30, 19.30 — Poročila - 8.45 Plošča za poletje - 9.40 Glasbeni album - 10.00 Roman - 10.40 Glasbeni motivi - 11.42 Pesmi desetletja - 14.00 Juke box - 15.15 Dirigent de Sabata - 16.00 Mednarodna lahka glasba - 17.05 Plošča za poletje - 17.35 Operetna glasba - 18.35 Enotni razred - 19.50 Giro d'Italia - 21.00 Aktualnosti - 21.50 Plesna glasba.

III. program

10.00 Haydn in Ravel - 11.15 Na sporedu Čajkovski in Debussy - 12.20 Telemannova sonata - 12.45 Simf. koncert - 14.30 Sopranistka R. Scotto - 15.30 Martuccijev notturno, opus 70 - 15.35 Scarlattijev oratorij: «La Giuditta» - 17.10 Mozartove skladbe - 17.45 Sibeliusov koncert, opus 47 - 18.45 Kulturni pregled - 19.15 Bach in Hindemith - 20.20 Znanost - 22.50 Literarna oddaja.

Slovenija

6.00, 8.00, 10.00, 13.00, 15.00 in 19.30 — Poročila - 7.05 Telesna vzgoja - 8.05 Operna matineja - 8.55 Pionirski tednik - 9.25 Ansambel J. Kampiča - 9.40 Mladinski zbori - 10.15 Koncertne priredbe - 10.35 K. Bihari: Po tridesetih letih - 11.00 Turistični napotki - 11.15 Popevke - 12.00 Na današnji dan - 12.10 Pri madžarskih ansamblih in ork. - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Pihalni orkestri - 13.30 Priporočajo vam . . . - 14.05 Popevke - 14.35 Naši poslušalci čestitajo - 15.20 Napotki za turiste - 15.40 Mladinska oddaja - 16.00 Vsak dan za vas - 17.05 Simf. koncert - 18.00 Aktualnosti 18.15 B. Finžgar: Klasiki zabavne glasbe - 18.50 Kulturni globus - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Glasbene razglednice - 20.00 Zborovski odlomki - 20.20 Zunanje politični pregled 20.30 Dobimo se ob isti uri - 21.15 Oddaja o morju - 22.10 Iz sodobne sovjetske glasbe - 22.50 J. Rabemananjava: Pesmi - 23.05 Nočni mozaik.

Ital. televizija

Od 8.30 do 12.00 Šola - 15.45 Giro d'Italia - 17.00 Konjske dirke v Rimu - 17.30 Dnevnik - 17.45 Program za mladino - 18.45 Komorna glasba - 19.15 Ital. gospodarstvo - 19.45 Šport in kronike - 20.30 Dnevnik - 21.00 Hochwalder-Chiusano: «L'ordine» - 22.20 Dokumentarij: Massimo D'Azeglio - 23.00 Dnevnik.

II. kanal

18.00 Angleščina - 21.00 Dnevnik - 21.15 V pričakovanju otroka - 22.05 Srečanje z Anno German - 22.45 TV razprava: Komunisti v Karlovih Varih.

Jug. televizija

9.40 in 14.50 TV v šoli - 10.35 in 15.45 Angleščina - 11.00 in 16.10 Osnove splošne izobrazbe - 17.25, 20.00 in 22

Goriško-beneški dnevnik

DAN MATERE IN OTROKA

Koristno in dobro delo materinskih posvetovalnic

V nedeljo razdeljevanje diplom in darilnih zavojev v Gorici in v Sovodnjah

V domu matere in otroka v Gorici, v Drevoredu Virgilio, je že vse pripravljeno za praznik matere in otroka, ki ga bodo praznovali v nedeljo. Uradna svečanost je določena za 10. uro in so povabili nanjo predstavnike krajevnih oblasti. Predstavnik pokrajinske uprave, po vsej verjetnosti sam predsednik dr. Chientarolli, bo ob tej priliki govoril o pomenu tega praznika.

Ob tej priliki bodo razdelili diplome tistim materam, ki so redno obiskovale materinsko posvetovalnico ter negovale svoje otroke po dobljenih navodilih. Razdelili bodo tudi kakih 120 zavojev z oblačili in drugimi potrebščinami za dojenčke. Poleg tega bodo razdelili kakih 40 nagrad v denarju tistim najbolj potrebnim materam, ki so v redu skrbele za svojega otroka.

Podobna svečanost bo tudi v sejni dvorani občinskega sveta v Sovodnjah pravtako v nedeljo ob 11. uri. Tudi tam bodo razdelili diplome in darilne pakete za otroke, ki so jih matere prinašala v materinsko posvetovalnico. Dan matere in otroka bodo proslavili tudi po drugih občinah, ponekod že v soboto, zopet drugi pa prihodnji teden.

V domu matere in otroka v Gorici je strokovno usposobljeno osebje na razpolago materam in dojenčkom za pomoč in koristne nasvete. V naši pokrajini imamo 23 posvetovalnic za dojenčke ter dva doma matere in otroka in sicer po enega v Gorici in v Tržiču. Poleg tega so na razpolago še druge ustanove za pomoč pri telesni in duhovni vzgoji najmlajših. Pri goriški centrali deluje tudi psihopedagoški center, ki opravlja specialne preglede otrok do njihove pubertete. Starši se z zaupanjem obračajo do te ustanove zlasti v primerih, ko je treba s specialnim zdravniškim pregledom določiti, če je kak otrok potreben, da gre na specialno zdravljenje v primerne in za to določene zavode.

V Tržiču sestanek med PSU in KD

Včeraj sta se pod vodstvom obeh tajnikov sestali v Tržiču tajništvi PSU in KD ter proučili najvažnejše občinske probleme: proračun, občinska podjetja, organik in sodelovanje v okviru levega centra.

Danes v Doberdobu zborovanje za mir

Odbor za mir v Doberdobu priredi danes, 26. maja ob 20. uri pred spominsko ploščo padlih manifestacijo za mir. Na njej bo govoril o nevarnosti vojne v Vietnamu ter drugih mednarodnih reakcionarnih in imperialističnih spletkah deželni svetovalec KPI Jožko Jarc. Po govoru bodo sprejeli resolucijo, s katero pozivajo našo vlado na odločne ukrepe za zagotovitev miru v Vietnamu. Manifestacija se bo zaključila s položitvijo venca k spominski plošči padlih.

Z NADALJNJIM KREDITIRANJEM DEL

Odsek Krmin-Redipuglia bo dograjen 1971. leta

Medtem ko je nasip v glavnem zgrajen, manjka še most čez Sočo - Namenjen je samo tovornemu prometu, medtem ko bodo potniški vlaki še vedno vozili skozi Gorico

Komisija za javna dela v poslanski zbornici je sprejela zakon, po katerem se določa nadaljnjih 14 milijard lir za okrepitev železniškega omrežja v naši deželi. S tem zneskom bodo dogradili novo železniško progo med Krminom in Redipuglio, za katero so namenili nadaljnji dve milijardi lir. Z odobritvijo tega zneska bo mogoče predčasno oddati na dražbi projektirana dela, ne da bi morali vsako leto čakati na letne proračunske izdatke. Če bo gradbena dejavnost na tem delovišču hitreje napredovala kot pa so predvidena letna kreditiranja, tedaj bi morali novo železniško traso v goriški pokrajini dograditi veliko pred zaključkom leta 1971.

Okoli nove železniške proge Krmin - Redipuglia je bilo na Goriškem veliko govora. Ljudje so bili zaskrbljeni, kakšne bodo posledice za Gorico, ki bo na takšen način odrezana od železniškega omrežja. Pristojni oblastveni krogi so s tem v zvezi že pred leti odpravili razloge za zaskrbljenost, ker bodo po njej vozili samo tovorni vlaki na progi Avstrija . Trst - čezmorje. V potniškem prometu pa ne bo nikakršne spremembe. Potniški vlaki bodo kot doslej vozili skozi Gorico.

Na novem železniškem odseku je že opravljenega veliko dela. Nasip je večidel dograjen, zlasti na krminski strani, prav tako tudi nekateri nadvozi. Morda najpomembnejši objekt pa je železniški most čez Sočo, ki ga bodo zgradili nekje pri Zagraju, da bi se mogel novi odsek navezati na staro progo.

PO NESREČI JE POBEGNIL

Dve leti zapora za nesrečo v Ljubljani

Maria Zorzenona, 25-letnega italijanskega državljana iz Gorice, je sodišče v Ljubljani prejšnji dan obsodilo na dve leti zapora, ker je na začrtanem prehodu v Ljubljani do smrti povozil pešca ter po nesreči pobegnil.

«Zelo mi je žal, da sem pobegnil po nesreči — je dejal sodnikom — toda po nesreči sem se tako ustrašil, da sem odpeljal naprej. Ko pa sem prišel nekoliko k sebi, sem se mislil sam javiti.»

Zorzenon se je z alfo romeo peljal po Prešernovi cesti. Po pripovedovanju očividcev naj bi vozil z brzino okoli 70 km na uro, ko je na zebrastem prehodu stopil na cesto Hinko Müleret ter ga zbil z desnim žarometom. Trčenje je bilo tako močno, da je pešec umrl.

Sodnik je Zorzenona obsodil za samo nesrečo na eno leto in osem mesecev zapora, zaradi pobega pa še na šest; enotna kazen znese dve leti zapora. Poleg tega je sodišče prisodilo oškodovanki Zlati Müleret odškodninski zahtevek v znesku 19 tisoč N dinarjev.

Fotografska razstava v dvorani Petrarca

V dvorani Petrarca v Gorici so včeraj dopoldne uradno otvorili vsedržavno razstavo umetniške fotografije. Ob prisotnosti številnih predstavnikov oblasti, med katerimi je bil deželni odbornik dr. Tripani, goriški župan Martina, predstavniki prefekture, pokrajinske uprave, EPT in Pro Loco, je otvoril razstavo predsednik goriškega fotografskega krožka Arduino Altran. Omenil je, da deluje ta krožek sedaj leto dni in da mu je uspelo pripraviti to obsežno razstavo ob pomoči občinske uprave, EPT in drugih ustanov, katerim se je zahvalil za sodelovanje in pomoč. Sledila je razdelitev nagrad, o katerih smo pisali že včeraj. Prvi nagrajenec, Pinotta Marogni iz Verone, ki mu je goriški župan izročil srednjeveški pečat goriške občine, se je v imenu nagrajencev zahvalil ter pohvalil tudi okusno prirejeno razstavo, s katero bi se lahko ponašalo katero koli, tudi mnogo večje mesto.

Zaključil je župan, ki je poudaril prizadevanje občinske uprave za dober uspeh te in drugih podobnih manifestacij.

Razstava bo ostala odprta do 4. junija.

V DUHU BRATSTVA, SKOVANEGA V BORBI

V nedeljo na Dobrovem veliko partizansko slavje

Udeležili se ga bodo bivši pripadniki briško-beneškega odreda ter italijanski partizani

Po uspešni proslavi obletnice partizanske bitke pri Peternelih, ki jo je občinski odbor ANPI priredil prejšnjo nedeljo v Krminu, bo v nedeljo 28. maja v jugoslovanskih Brdih pomembna svečanost, ki se je bodo udeležili bivši borci briško-beneškega odreda ter pripadniki italijanskih partizanskih enot, ki so operirale v Brdih in Beneški Sloveniji. Partizansko slavje bo v dopoldanskih urah pred spomenikom v Gonjačah. Na njem bosta govorila oficir iz štaba briško-beneškega odreda Tine Remškar ter komisar garibaldinske brigade Giovanni Padovan - Vanni.

Sodijo, da se bo tega partizanskega slavja udeležilo več tisoč ljudi, med katerimi bo tudi nekaj stotin bivših partizanov slovenske in italijanske narodnosti iz Italije.

Pazite na gnezda ob košnji

Lovska družina iz Pevme priporoča vsem, ki imajo v tem času delo na polju, zlasti pa koscem, naj pazijo, da ne poškodujejo gnezd fazanov in drugih ptic, ki so skrita med visoko travo in jih je težko hitro opaziti. Posebno priporočajo, naj ne uničujejo jajčec in naj ne nadlegujejo samic pri valjenju.

Deževje povzroča gnitje češenj

Že nekaj dni je nad našim področjem slabo vreme. V torek je v nekaterih predelih Gorice padala toča ter oklestila listje v drevoredih. V Brdih je niso imeli, tako da češnje niso utrpele škode. Žal pa deževje, ki nikakor noče odjenjati, vseeno pospešuje gnitje in s tem tudi škodo sadjarjem.

Razdelitev nagrad ENAL

Egone Bruschina je prejel zlato medaljo za svojo skupino slik, s katero se je udeležil pokrajinskega natečaja Enal z naslovom «Umetnost ob prostem času». Srebrno medaljo so podelili Lindu Colonellu, Giorgiu Gismanu, Arrigu Tonuttiju in Feliceju Bisiachu. Nagrajena in nekatera druga dela bodo razstavili v Pro loco v Gorici od 1. do 10. junija. V razsodišču sta bila tudi slikarja prof. Monai in Alfieri.

PISMO UREDNIŠTVU

Kadar dežuje se poprej stemni

Spoštovano uredništvo,

želel bi vam sporočiti nekaj opažanj, ki zadevajo večerni prižig javnih svetilk. Že nekaj dni sem, odkar imamo grdo vreme, se proti večeru stemni veliko poprej kot kadar je jasno. V torek, za primer, je bilo že ob 19. uri tako mračno, da bi bil koristen prižig javnih svetilk na cesti. Vendar ne gre samo za javno razsvetljavo na cesti. Vedeti moramo, da se z njo vred prižigajo tudi žarnice v vežah in na stopniščih poslopij v mestu. Ker je bilo v torek proti večeru veliko poprej temno in so mestna podjetja prižgala javno razsvetljavo kot po navadi (nekaj pred 20. uro), je bilo dokaj temno na cestah, docela temno pa na stopniščih in hodnikih številnih zgradb, zlasti pa v takšnih, ki so stara in imajo malo odprtin za svetlobo.

Da bi se takšne nevšečnosti, ki imajo lahko tudi nepredvidene posledice (v temi je lahko pasti po stopnicah), v prihodnje ne ponavljale več, priporočam občinskim podjetjem, da v izjemnih primerih, kakor je bil sedanji, poprej prižigajo luči na javnem električnem omrežju, saj to ne bo bistveno vplivalo na porabo toka, niti ne bo povzročilo pretiranega stroška.

(sledi podpis)

OPOMBA UREDNIŠTVA: Na zgornji dopis opozarjamo mestno elektrarno ter ji priporočamo, da v izjemnih primerih, kakor je bil tale, o katerem nam poroča naš dopisnik, vključi tok v javno omrežje poprej kot ob uri, ki je za tisti dan že vnaprej določena.

Hotel se je izogniti pa je zavozil s ceste

Včeraj okrog 10.30 se je peljal 67-letni upokojenec in bivši ravnatelj INAM v Gorici, Mario Tiberio, doma iz Gorice, Korzo Italia 65, z avtom fiat 1100 od Farre proti Gorici. Na ovinku pri gostilni Fogolar se je hotel izogniti nekemu drugemu avtomobilu. Pri tem pa mu je avto na mokri cesti zadrsal in zavozil je s ceste. Ker se je Tiberio poškodoval, so ga z avtom Zelenega križa odpeljali v goriško civilno bolnišnico. Tam so mu ugotovili udarec na lobanjo, rano na lasišču ter poškodbe na prsnem košu. Pridržali so ga za 15 dni na zdravljenju.

Skozi okno v smrt

V trenutku neprištevnosti je včeraj dopoldne skočila skozi stranišče okno tretjega nadstropja civilne bolnišnice 42-letna Maria Catalano, por. Crischi; padla je na dvorišče ter bila na mestu mrtva. Ženska se je nad mesec dni zdravila v bolnišnici zaradi bolezni v glavi, ki ji je povzročila hude bolečine. Zapušča moža in pet otrok.

Kino

Gorica

VERDI. 17.30: «Doppio bersaglio», Jul Brynner in B. Ekland. Ameriški barvni film.

CORSO. 17.30: «O. K. Connery», N. Connery in D. Bianchi. Italijanski kinemaskopski film.

MODERNISSIMO. 16.45: «James Clint sfida Interpol», Eddie Costantine in Sophie Hardy, italijansko-francoska koprodukcija.

CENTRALE. 17.15: «Batman», A. West in B. Ward. Ameriški film v barvah.

VITTORIA. Danes zaprto. Jutri: 17.15—21.30: «La regina dei Vikinghi», D. Murray in Canta. Barvni film; mladini pod 14. letom vstop prepovedan.

Tržič

AZZURRO. 17.30: «The Banuty killer», R. Wyller in T. Millian.

EXCELSIOR. 17.30—22: «Wantet», Giuliano Gemma, v kinemaskopu in barvah.

PRINCIPE. 17.30: «La bisbetica domata», L. Taylor in R. Burton. Kinemaskopski film v barvah.

Ronke

EXCELSIOR. 19—22: «Allarme in cinque banche», J. Seberg, v barvah.

RIO. Zaprt.

DEŽURNE LEKARNE

GORICA

Danes ves dan in ponoči je odprta v Gorici lekarna AL CORSO, Marzini, Korzo Italija št. 89, tel. 24-43.

RONKE

Ves dan in ponoči je dežurna lekarna «All'Angelo» dr. Sergia Olivettija, Ul. Roma 22, tel. 72393.

TRŽIČ

Ves dan in ponoči je dežurna lekarna «Rismondo», dr. Rismondo, Ul. Toti 50, tel. 72-701.

GEORGE MIKES

JAZ SEM ODKRIL ANGLIJO

2.

Dobro pretehtajte gornja vprašanja in odgovore. Iz njih lahko izluščite važna pravila: pri razgovoru o vremenu se ne smete nikdar upirati mnenju drugih ljudi. Če pada toča ali sneži, če vihar ruje drevesa na sprehajališčih, pa vam nekdo poreče: «Lep dan danes, kajne?» — morate odgovoriti, ne da bi trenili z očesom: «Kajne, naravnost čudovit!»

Zgornja dva vzorca se naučite na pamet. Če pa ste v umu bolj težki, pa si zapomnite vsaj del; tudi s tem vam bo pomagano v vseh priložnostih.

Če se boste ravnali po tem in četudi ne boste do konca svojih dni napravili nobene stvari več na svetu, boste veljali za naravnost duhovitega človeka s širokim obzorjem, z bogatim opazovalnim darom in odličnim vedenjem.

Angleška družba je organizirana po stanovih, skoro po korporativnem sistemu. Če tega ne verjamete, poslušajte vsaj enkrat angleško vremensko poročilo. Za kmete izzveni poročilo drugače. V radiu dostikrat slišite:

«Vremensko poročilo za jutri: mrzlo, oblačno in megleno. Dolgotrajen nizek pritisk, prekinjen zdaj pa zdaj z dežjem.»

In nato:

«Vremensko poročilo za kmetovalce: lepo in toplo, jasno še dalj časa.»

Saj nazadnje ne smemo pozabiti, da kmetje prispevajo deželi svoj veliki delež. Ali ne zaslužijo tudi lepega vremena?

Mnogokrat opazimo, da po ves dan dežuje ali pa sneži, pa je bilo napovedano lepo vreme; ali pa narobe. Nekateri ljudje iz tega sklepajo, da ni nekaj v redu z napovedjo vremena. Ti ljudje so v zmoti. V resnici je stvar takale: za vse, kar je narobe, so krivi anticikloni (jaz sicer ne vem, kaj so anticikloni, pa to ni važno; nisem za ciklone in sem torej anticiklonistično razpoložen). Dva anticiklona nagajata: polarni in azorski.

Angleški meteorologi vsekakor napovedujejo pravo vreme — kakor bi po vsej pravici moralo biti — toda, vraga, vmes skočijo brez sramu anticikloni in zmešajo vse.

Pa smo tu: Angleži bi dali vse za to, da bi ostali sami zase in se ne bi morali pečati še z nečim vsiljenim, kot so polarni in azorski anticikloni.

DUŠA IN OBZIRNO ZADRŽANA ODKRITOST

Zamejci imajo dušo. Angleži nimajo duše.

Na celini so ljudje, na stotine jih je, ki včasih brez vidnega vzroka globoko zavzdihnejo, otožno pogledajo okrog sebe in dobe na obrazu trpeč izraz. To je duša.

Najslabša vrsta duš je «široka slovanska duša». Navadno so lastniki takih duš globoko čuteči misleci. Zdaj pa zdaj od teh slišimo takele izpovedi: Včasih sem tako vesel, res, včasih pa spet tako žalosten. Ali bi mi lahko razložili, kako pride do tega? (Seveda mu tega ne znate razložiti, pa tudi tega nikar ne poskušajte!) Ali pa pravijo: «Sam s seboj ne pridem na čisto... Tako si včasih želim daleč, daleč stran.» (Gorje, če vam uide: «Oj, da bi vsaj šli!») Ali: «Kadar takole ponoči čisto sam na vsem svetu tavam po gozdu od drevesa do drevesa, takrat moram neprestano misliti na to, kako čudno je življenje.»

To je morda res lahko zelo globoko — je pa vendarle samo duša in nič drugega.

Angleži nimajo duše; pri njih dušo nadomešča understatement* — njihova zadržanost, prikrita odkritost.

* Understatement je skoraj neprevedljiva beseda. Pomeni nekaj, kar bi bilo isto, če bi rekli: sladkor in sol v eni besedi — resnica je izražena prikrito, na pr. če hoče reči, da je kdo goljuf, pravi: «Zdi se mi, da bi ta in ta pravzaprav ne mogel biti nepošten,» ali za idiota: «Skoro ne verjamem, da je ta in ta pretirano nadarjen.» Tudi angleška parlamentarna govorica je zgrajena na understatementu (soizjavi). Poleg tega pa je tudi trik, ker Angležu, ki se ne more bahati niti z dušo niti z duhom, pomaga, da lahko izrazi svojo duševno in intelektualno sramežljivost (diskretna psiha).

(Nadaljevanje sledi)

Športšportšport

MEDNARODNI NOGOMET — Inter poražen z 2:1 (0:1)

Enajsterici Celtica pokal evropskih prvakov

STRELCI — v 7' p. p. Mazzola (J) iz enajstmetrovke; v 17' d.p. Gemmel (C), v 39' Chalmers (C).

INTER — Sarti; Burgnich, Facchetti; Bedin, Guarneri, Picchi; Domenghini, Mazzola, Cappellini, Bicicli, Corso.

CELTIC — Simpson, Graig, Gemmel; Murdoc, McNeill, Clark; John Stone, Wallace, Chalmers, Auld, Lennox.

KOTJE 10:0 za Celtic.

SODNIK — K. Tschencher (Z. Nemčija).

LIZBONA, 25. — Inter je moral poražen z igrišča. Pokal evropskih prvakov je tako prvič odšel po zaslugi izredno živahne enajsterice Celtica na Škotsko. Nogometaši z angleškega otoka so ves čas prevladovali in so si popolnoma zaslužili zmago nad utrujeno enajsterico iz Milana, ki se je le s težavo branila pred neprestanimi napadi. Na srečo je bil Sarti v odličnem dnevu in je tako rešil Inter prav gotovo katastrofalnega poraza.

Sicer so Milančani prvi prišli v vodstvo iz enajstmetrovke, ki jo je sodnik prisodil zaradi prekrška Mc Neilla nad Cappellinijem. Mazzola je streljal in povedel črno-plave v vodstvo. Medtem ko so Milančani hoteli «uspavati» Škote, so ti pokazali izredno voljo in so prevladovali na igrišču. Sarti je moral večkrat poseči in prav njemu se morajo Milančani zahvaliti, če Clark in drugi niso mogli že v prvem polčasu izenačiti.

V nadaljevanju so Škotje takoj prešli v napad. Obramba Interja je večkrat «zaplesala» in Gemmel je imel krasno priložnost, katero mu je Sarti z akrobatskim skokom preprečil s tem, da je žogo ustavil tik pred belo črto. Igralci Celtica so začeli oblegovati Sartija in so s prodori preko kril vnašali zmedo v vrste italijanskega moštva, ki je začelo kazati nevarne znake utrujenosti. V 17' je Sarti klonil. Gemmel je prestregel predložek beka Craiga z desne in ostro streljal. 1:1. Premoč Škotov se je nadaljevala in v 26' je Gemmel za las zgrešil cilj. V 39' so prišli Škotje do zaslužene nagrade: Murdoch je predložil Gemmelu, ki je ostro streljal proti mreži. Chalmers se je znašel ob predložku in je žogi za las spremenil smer, kar je zadostovalo, da je prevaril Sartija. 2:1. Čeprav je bila zmaga trdno v rokah Celtica, igralci niso popustili in so do končnega žvižga brez prestanka napadali. Ob koncu pa velika radost in veselje škotskih navijačev, ki so vdrli na igrišče.

* * *

LONDON, 25. — Zmaga Celtica nad Interjem in osvojitev pokala evropskih prvakov je sprožila izredno zadovoljstvo. Policija predvideva, da se bo jutri zvečer zbralo na letališču v škotskem mestu, kamor bodo prispeli igralci Celtica najmanj 250.000 ljudi. Zmago bodo seveda najbolj dostojno praznovali in že danes je na tisoče ljudi šlo na ulice z belo-zelenimi zastavami škotskega kluba.

* * *

LUDWIGSHAFEN, 25. — V prvem dnevu evropskega mladinskega nogometnega turnirja je Inter premagal angleško enajsterico Chelsea 2:0 (0:0), druga tekma dneva med Ludwigshafenom in Münchenom 1860 pa se je končala neodločeno 1:1.

* * *

KONSTANZ, 25. — Prijateljska nogometna tekma med amaterskima reprezentancama Zahodne Nemčije in Italije se je končala neodločeno 0:0. Kotov je bilo 8:1 za Nemčijo.

V PRIJATELJSKI TEKMI V BOLJUNCU

Mladinsko moštvo Olimpije premagalo Breg 7:3 (6:1)

STRELCI: v 17' Golec (O), v 19' Samec (B), v 20' Sevšek (O), v 29' in 33' Golec (O), v 36' Amršek (O), v 45' Sevšek (O), v 65' Hacler (O), v 78' Žagar (B) in v 84' Čuk (B).

BREG: Rapotec (Ota); Mar (Krasna), Komar; Lavriha, Metlika, Opara (Žagar); Samec, Mikuš, Veljak, Petaros (k) in Čuk.

OLIMPIJA (Ljubljana): Smerdu; Jemec, Galoši (Zniderščič); Šagola; Jakopič, Kumše; Hacler, Amršek, Golec (k), Sevšek (Škafar), Konič.

SODNIK: Zoch (Trst); stranska sodnika Levin in Zettin (oba iz Trsta).

OPOMBE: Deževno vreme, igrišče v dobrem stanju. Približno 350 gledalcev.

KOTJE 4:1 za Olimpijo.

Včeraj je mladinsko nogometno moštvo Brega sprejelo v goste juniorje ljubljanske Olimpije. Ljubljančani so proti Brežanom potrdili svojo izredno moč, saj jih v Jugoslaviji prištevajo med najboljše državne mladince. In to povsem zasluženo. Mladinci Olimpije so namreč v slovenski ligi dobili vse tekme in poleg tega dosegli 111 golov, dobili pa so jih samo 3 (!). V zadnji tekmi s Slavijo so zmagali celo s 17:0.

Proti takim nasprotnikom so le malo mogli nogometaši Brega, ki so bili že v uvodnih potezah v težavah, kajti Ljubljančani so s hitrimi kombinacijami pogosto prodirali v domačo obrambo, kjer so z neverjetno hladnokrvnostjo tudi realizirali: v prvem polčasu so dali kar 6 golov, mnogo pa so jih le za las zgrešili. V drugem delu igre pa so Ljubljančani nekoliko popustili, kar so seveda izkoristili domačini, da so dvakrat presenetili goste in tako zmanjšali rezultat na 3:7.

Prvi polčas je bil nedvomno tehnično veljavnejši od drugega, kajti Olimpiji je uspelo prikazati celo vrsto res lepih akcij in kombinacij, ki so se odvijale preko sredinjega napadalca Goleca (najboljšega med Ljubljančani), leve zvezne in kril. Skratka, zares kvalitetna igra. Brežani so se lahko le delno upirali, a so bili, razen ob priliki gola, vedno v težavah s solidno obrambo gostov.

Igra domačinov je bila v drugem polčasu nekoliko učinkovitejša, kajti novi menjavi Žagar in Krasna sta dala Bregu večjega elana in napadalno moč. Mladinci Olimpije pa so nekoliko popustili, ker so bili pač zadovoljni z rezultatom. Trenutno popustljivost pa so takoj izkoristili Brežani, ki so z Žagarjem zmanjšali zaskrbljivo razliko v golih (1:7) na 2:7, nato pa je še Čuk 6' kasneje poskrbel za tretji zadetek. Rezultat je povsem sprejemljiv, če upoštevamo veliko kvaliteto ljubljanskega moštva. Nedvomno pa je bilo za Brežane to srečanje povsem koristno. Sicer ni so prišli v stik s tipično jugoslovansko igro (kajti tudi gostje so igrali s prostim branilcem, s tremi pravimi napadalci itd.), vsekakor pa so igrali proti zares kvalitetnemu moštvu, proti pristni tehniki in proti pravim atletom.

Najboljši posamezniki med Ljubljančani: srednji napadalec Golec, tehnično najboljši nadarjen element na igrišču, levo krilo Konič in režiser Šagola. Med domačimi pa Petaros, Mikuš in požrtvovalni Metlika, seveda poleg Žerjala.

—edson—

KOLESARSTVO — GIRO D'ITALIA

V Palermu Altig pred Dancellijem

PALERMO, 25. — Danes samo 63 km, med katerimi ni prišlo do presenečenj, ne do sprememb v splošni lestvici. Samo Vito Taccone, tretji v razpredelnici, se je moral umakniti drugim in se premolo, da je ostal s prazno zračnico v trenutku, ko se je isto pripetilo Anquetilu. Udeleženci Gira so brez usmiljenja napadli in medtem ko se je Francoz s pomočjo klubskih tovarišev kmalu pridružil glavnini, je ostal Taccone osamljen.

Danes se je videlo, da so nekateri italijanski asi vendarle spoznali, da je Anquetil njihov najnevarnejši nasprotnik in da ga je treba napasti. Toda Francoz je brez težave odgovoril in dokazal, da se praktično ne boji nikogar. Bomo pač videli, kaj se bo zgodilo jutri na zadnjem delu proge od Catanie do cilja, ki bo na kvoti 1881 m Etne. Morda bodo jutri Italijani resno napadli, ker obstaja nevarnost, da si Anquetil nabere v etapi na kronometer dovolj naskoka, ki ga na dolomitskih vzponih gotovo ne bo izgubil. Vrstni red na cilju današnje 6. etape na 63 km dolgi krožni progi je naslednji:

1. RUDY ALTIG (Monteni . Nem.) 1 ura 37"56", s povprečno hitrostjo 38,594 km
2. Michele Dancelli (Vittadello)
3. Willy Planckaert (Romeo-Belg.)
4. Dino Zandegù (Salvarani)
5. Eddy Merckx (Peugeot - BP - Belg.)
6. De Roo
7. Bitossi
8. Tummers
9. Adorni
10. Polidori, 11. Carletto, 12. Guerra, 13. Brands, 14. Zancaro, 15. Vicentini, 16. Pingeon, 17. Benfatto, 18. Anni, 19. Cucchietti, 20. Bingeli itd.

SPLOŠNA LESTVICA

1. DANCELLI 26.47'57"
2. Perez Frances z zaost. 15"
3. Moser 18"
4. Schiavon 1'14"
5. Poggiali 1'17"
6. Zandegù 1'24"
7. Merckx 1'28"
8. Altig 26.49'25"
9. Carletto
10. Aimar, 11. Pingeon, 12. Gimondi, 13. Odorni, 14. Motta, 15. Benfatto, 16. Bitossi, 17. Echevarria, 18. Anquetil, 19. Maurer, 20. Zilioli itd.

MOŠKA ODBOJKARSKA C LIGA

KRAS (Zgonik) 3
GASILCI (Gorica) 1

V tekmi moške C lige je Kras premagal danes goriške gasilce s 3:1. Tekma se je začela v Zgoniku, a se je morala zaradi dežja nadaljevati, pri stanju 2:0 za Kras, v telovadnici stadiona «Prvi maj».

ATLETIKA

REGGIO EMILIA, 25. — Med današnjim atletskim mitingom je član rimskega kluba Fiamme Gialle Giampaolo Urlando dosegel z metom 62.90 m nov italijanski rekord v metu kladiva. Prejšnji rekord je z 62.28 m pripadal od 6. maja letos istemu atletu.

ODBOJKA — Moško — promocijsko prvenstvo

Breg s 3:2 premagal CRDA

Pičla zmaga Bora nad nabrežinskim Sokolom

BREG — CRDA 3:2 (15:13, 7:15, 7:15, 15:13, 15:8)

BREG — Škrinjar, Lovriha V., Lovriha B., Gerli, Prašelj, Pangerc, Jercog, Žerjal B., Žerjal V.

CRDA — Musina, Basadella, Miserucchi, Matteucci, Celega, Godeas, Merson.

Z lepo in navdušujočo igro so odbojkarji Brega odpravili žilavo in odporno CRDA po petih razburljivih setih. Zlasti v četrtem in proti koncu petega seta je imelo sicer maloštevilno, zato pa tembolj glasno občinstvo ,priliko videti zelo lepo grajeno igro, ki se je vedno končala s silovitim tolčenjem. CRDA se v prvem setu nikakor ni znašla na igrišču, a je proti koncu vseeno pritisnila in skoraj ujela Brežane, ki so stalno vodili. Domačini pa so drugi set začeli ravno tako vztrajno; pri stanju 4:4 se je nekaj zataknilo in CRDA je močno povedla ter nato še osvojila set. Isto se je ponovilo v tretjem setu. V četrtem pa se je Breg začel krčevito upirati. Pri stanju 10:7 za CRDA je prevzel žogo, izenačil, povedel in nato v razburljivem finišu, v katerem so prišli do izraza dobri tolkači Brega, osvojil set. Zadnji set se je pričel v premoči Brega, ki je veliko prednost ohranil do konca. Čeprav ni celih 20 minut mogel čez 14. točko. Igra je tedaj dosegla zares visoko tehnično raven zlasti v obrambi obeh moštev.

Zmaga Brežanov je popolnoma zaslužena, saj so pokazali veliko boljši napad in v nekaterih primerih tudi odlično obrambo. Edina šibka točka so bili servisi, ki so jih igralci vse preveč zapravili. Za požrtvovalnost in agonizem pa moramo pohvaliti vse igralce. CRDA je pokazala izredno igro v obrambi, v napadu pa je edino Matteucci zaposloval tekmece z močno tolčenimi žogami. Vseeno pa Tržačani v finišu, kljub sijajni obrambi, niso mogli konkurirati z močnim napadom Brega.

K. V.

BOR — SOKOL 3:2 (15:17, 15:8, 16:14, 10:15, 15:12)

Postavi

BOR: Starec (k), Mose, Babič, Bogatec, Edi Starec, Rudež, Furlan, Klavdij Veljak in Laković.

SOKOL: Radović (k), Damjan in Aleksander Pertot, Petelin, Ušaj in Franco.

SODNIK: Marcon iz Trsta.

Nabrežincem je le za las ušla zmaga proti presentljivo slabim borovcem, ki so si poleg drugega zapravili 15 servisov. Edino opravičilo za plave je to, da sta manjkala dva standardna igralca, in predvsem Danevova odsotnost kot podajača je bila precej občutna. S tem pa ne bi hoteli zmanjšati zasluge Nabrežincev, ki so se res požrtvovalno vrgli v borbo, da bi se čim bolje izkazali proti lederju lestvice. To pa jim je povsem uspelo in z nekoliko večjo izkušnjo bi lahko včeraj slavili svojo najprestižnejšo zmago. V petem odločilnem setu so namreč že znatno vodili (12:9), toda nato so si zapravili nekaj ugodnih žog, kar so seveda borovci izkoristili, da so želi svojo «najtežjo» zmago.

Tehnično srečanje ni zadovoljilo predvsem zaradi statičnosti borovcev, agonistično pa je bilo vseeno veljavno in to izključno po zaslugi Sokola, ki je reševal nemogoče žoge. Poleg tega sta Radović in Ušaj večkrat presenečala Borovo obrambo z močno tolčenimi žogami. Skratka, povsem pozitiven nastop Nabrežincev.

S to zmago so se borovci še bolj utrdili na vrhu lestvice, za Sokol pa sta osvojena seta izredno koristna za dosoditev mest na koncu lestvice in lepo zadoščenje za trud vseh igralcev.

Postturnir naraščajnikov

Fortitudo 3
Breg 1

BREG: Žerjal; Kuret, Gerli; Šik, Bandi, Kocjančič; Sancin, Zahar, Krmec, Čuk, Šovič.

FORTITUDO: Donadel; Bozieglav, Novel; Marchesich, Petruzzi, Glavina; Puggiotto, Bartoli, Bologna, Balbi, Steffe.

Gostovanje najmlajših Brežanov v Miljah se je, kot predvidevano, zaključilo z neuspehom. Vrednost nasprotnikov, ki se ponašajo z imeni kot Bologna in Glavina, ki sta večkrat oblekla dres tržaške naraščajniške reprezentance, ter nekatere odsotnosti v vrstah Brežanov (Berdon in Grgič), so delno opravičilo za poraz.

Domačini so prišli v vodstvo z Marchesichem v 10' igre. V drugem polčasu je prišlo do izenačenja zaradi avtogola Petruzzija. Ko pa so nekateri že upali, da bo mladim Brežanom uspelo prinesti domov točko, je proti koncu tekme Fortitudo dosegel še dva gola, katerih je delno kriva tudi statičnost in neodločnosti obrambe.

ČASNIKARJI NA SULKYJU

Italo Soncini pred Mihaličem

Časnikarji so včeraj začasno pozabili na pisalne stroje in se vsedli na sulkyje, s katerimi so na Montebellu nastopili za nagrado Darwill. Tržaški predstavniki tiska nikakor so bili nič slabši od profesionalnih driverjev in so nudili občinstvu zelo razburljivo hitro dirko, Persoglia je s Quirosom vecji del proge prepričljivo vodil vse dokler ga ni Di Ragogna s Cletom ostro napadel. Na zadnjem zavoju pa se je nepričakovano predstavil Soncini, ki je Vispa da Eneo pognal v dir in z njim zmagovito prešel skozi cilj tik pred Mihaličem, ki je dirkal za vajeti Norica, zaradi katerega je moral prevoziti 40 m daljšo progo. Tretje mesto je pripadlo Di Ragogni, medtem ko so se morali Persoglia, Maier Grego z Arturom in Re David z Giasurino zadovoljiti z ostalimi mesti.

UREDNIŠTVO: TRST — UL. MONTECCHI 6, II., TELEFON 93-808 in 94-638 — Poštni predal 559 — PODRUŽNICA: GORICA: Ulica 24 Maggio 1/I. Telefon 33-82 — UPRAVA: TRST — UL. SV. FRANČISKA št. 20 — Telefon 37-338, 95-823 — NAROČNINA: mesečna 800 lir — vnaprej, četrtletna 2.250 lir, polletna 4.400 lir celoletna 7.700 lir — SFRJ posamezna številka v tednu in nedeljo 50 para (50 starih dinarjev), mesečno 10 din (1.000 starih dinarjev), letno 100 din (10.000 starih dinarjev) — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za SFRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stari trg 3/1., telefon 22-207, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani — 501-3-270/1 — OGLASI: Cena oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 150, finančno-upravni 250, osmrtnice 150 lir. — Mali oglas 40 lir beseda — Oglasi tržaške in goriške pokrajine se naročajo pri upravi. — Iz vseh drugih pokrajin Italije pri «Società Pubblicità Italiana» — Odgovorni urednik: STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst